Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 244 — ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 24 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1884 (Ն. Տ.) 5 ՆՈՅԵՄԲԵՐ — 17 ՄՈՒՀԱՐՐԷՄ 1302

ՊԱՅՄԱՆՔ
Ծանուցման տողը մէկ անգամի համար 3 ղուրուշ · երկու անգամի համար 2 ղուրուշ է · աւելի անգամներու համար զատ ակարկութիւն կըլլայ ։
Օրագրոյս վերաբերեալ նամակ կամ որ և իցէ գրութիւն պէտք է ուղղել
«Առ խմբագրութիւն ԱՐԵՒԵԼՔ օրագրի »
ԽՄԲԱԳՐԱՏՈՒՆ · Ղալաթիա, Նորատունկեան խան ·
իսկ գաւառներէն հետեւեալ հասցէիւ
درعلیه‌ده غلطه‌ده نورادونکیان خانده {ارەولك}
غزته‌سی اداره‌سنه

40 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ	համար	Տարեկան	դահեկան	արծաթ	200
»	»	Վեցամսեայ	»	»	100
»	»	Եռամսեայ	»	»	50
»	»	[illegible]	»	»	4
Գաւառաց	համար	Տարեկան	»	»	240
»	»	Վեցամսեայ	»	»	120
»	»	Եռամսեայ	»	»	60
Օտար	երկիրներ	Տարեկան	Ֆրանք		56
»	»	Վեցամսեայ	»		28

Դուրս ղրկուած լրագրաց ճամբու ծախքը խմբագրութեան վրայ է ։

40 ՓԱՐԱ

Կ. ՊՈԼԻՍ
ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 24 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԳԵՐՄԱՆԻԱ · — ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՔ · ՅԱՂԹՈՒԹԻՒՆ ԸՆԿԵՐՎԱՐԱԿԱՆԱՑ · ՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆ ԱԶԱՏԱԿԱՆԱՑ

Մ...ի. Շաբաթաթերթի վերջին թուով հրատարակեցաւ ԳԵՐՄԱՆԻԱ խորագրոյն ներքեւ քաղաքական տեսութիւն մը, յորում, Գերմանիոյ կուսակցութեանց փոխադարձ վիճակին մէկ ընդհանուր քննութենէն ի մէջ այլոց սա եզրակացութիւն հանուած էր թէ, Ազատականք կամ Ցառաջդիմականք, գերման Ազգին ճակատագրոյն վրայ ո՛չ եւս ունենալով առջի ազդեցութիւնն, հետզհետէ կը տկարանան, մինչ Ընկերվարականք, շնորհիւ հացի խնդրոյն զոր գերազանցապէս կը յուզեն, առաւել ոյժ կը ստանան ամեն ընտրութեան առթիւ ։

Այս երկուշաբթի երեկոյեան Վառնայի սուրհանդակաւ առնուած եւրոպական լրագրեր, անցեալ շաբթու մէջ համայն Գերմանիոյ վրայ կատարուած երեսփոխանական ընդհանուր ընտրութեանց արդիւնքն յայտնելով, ցոյց կուտան թէ գերմանական կուսակցութեանց փոխադարձ վիճակին նկատմամբ այդ տեսութիւն անգամ մ'եւս ստուգուած է ։

Այսպէս, ժողովրդեան ներկայացող ազատական ընտրելեաց մի կարեւոր մասը չէ կրցած ընտրուիլ, մինչ Ընկերվարականք ամեն կողմ աւելի քուէ ստացած են, միանգամայն կրկնապատկելով իրենց երեսփոխանական աթոռոց թիւը ։

Թայմզ լրագրոյ Պերլինի թղթակիցը կը հեռագրէ հոկտ. 29 թուով. «Թէեւ երեկի ընդհանուր ընտրութեանց պաշտօնական թիւերը դեռ ծանուցուած չեն կատարելապէս, բայց իրողութիւն մը կայ զոր երեկի քուէարկութիւնն ի վեր հանեց, և որ՝ ըստ վկայութեան ամենեցուն՝ այս ընդհանուր ընտրութեան կարեւորագոյն յատկանիշն է, այսինքն՝ Ընկերվարականութեան զարմանալի աճումը ։ Վերջին Երեսփոխանական ժողովոյ մէջ Ընկերվարականք 13 աթոռ միայն ունէին, մինչ այժմէն գիտենք թէ նոր Խորհրդարանին մէջ 21 աթոռ պիտի ունենան ։ 20 տեղեր ալ ընկերվարական ընտրեալք համեմատականի մնացած են, և գիտենք թէ այս կերպ քուէարկութիւնք սովորաբար Ընկերվարականաց նպաստաւոր արդիւնք կուտան ։

«Բոլոր մեծ քաղաքներէն և ճարտարագործութեան կեդրոններէն կուգայ այն յուզիչ լուր թէ Ընկերվարականք յաղթող հանդիսացած են, և այս՝ հակառակ հոկտ. ամսոյ զսպողական օրէնքին, որոյ զօրութեամբ Ընկերվարականաց ընտրական յուզման միջոցները փշրուած էին ։—Ընկերվարականաց հրատարակութիւնք գրաւեցան, բանախօսութիւնք արգիլուեցան և գումարմունք քմահաճօրէն ցրուեցան ոստիկանութեան ձեռամբ, և սակայն ժողովուրդն այս ամեն արգելքներու կը պատասխանէ՝ առաջուընէ շատ աւելի քուէներ տալով ընկերվարական ընտրելեաց ։ Օրինակի համար. Պերլինի մէջ 1867ին Ընկերվարականք միայն 67 քուէ ստացած էին. 1871ին՝ 2,058 քուէ. 1874ին՝ 11,279. 1877ին՝ 31,522. 1878ին՝ 56.147. 1881ին, երբ հակընկերվարական օրէնքն, (տե՛ս յիշեալ ԳԵՐՄԱՆԻԱ յօդուածին մէջ) առաջին անգամ ամենայն խստութեամբ ի գործ դրուեցաւ, Ընկերվարականք շահեցան 30,178 քուէ միայն, և այժմ, 1884ին, կը վաստկին 68,910 քուէ ։ Այս անգամ Պերլինի մէջ աթոռ մը կորզեցին Ցառաջդիմականներէն, և ուրիշ նկատմամբ եւս լաւագոյն վիճակ մ'ունին ։ Ի Քէօնիկսպէրկ, Մայանս, Հանովէր, Պրունսվիք, Նիւրէնպուրկ, Էրֆուրդ, Տրէզտէն, Կոթա, Տարմշդատ, Ֆրանքֆորդ, Մակտէպուրկ, Էլպէրֆիլտ, Քարլսրուհէ, Պրեսլաւ և ուրիշ մեծ քաղաքաց մէջ Ընկերվարականք նմանապէս առաջնակարգ դիրք մ'ըստացան. և ա՛յս է ահա հակընկերվարական օրէնքին եօթնամեայ կիրառութեան արդիւնքը ։»

Թ-ն լրագրոյ Պերլինի թղթակիցն ալ կը հեռագրէ հոկտ. 30 թուով. «Կատարուած ընտրութեանց մեծագոյն յատկանիշն է Ընկերվարականաց յաջողութիւնն և ձայնից ահագին առաւելութիւնը զորս ստացած են իրենց ընտրելեաց համար ։ Նոր Խորհրդարանին մէջ իբր 25 աթոռ պիտի ունենան ։ — Երեւելի գիտնական Պ. Ֆիրխով յառաջդիմական ընտրելին՝ բանախօսութեամբ մը ցաւ յայտնեց ընտրութեանց արդեան համար, և յորդորեց իր կուսակիցներ՝ վրէժ լուծել համեմատականի մէջ ։»

Թ-ն կը գրէ իր հոկտ. 31ի քաղաքական տեսութեան մէջ. «Գերմանիոյ ընդհանուր ընտրութեանց վրայ մեզ հեռագրուած տեղեկութիւնք ցոյց կուտան թէ շատ մը կէտերու վրայ քաղաքական ազատականութիւնն յետս ընկրկած է ընկերվարական վարդապետութեանց առջեւ ։ Այս վերջին կուսակցութեան ընտրելիք Հիւսիսային Գերմանիոյ մեծ քաղաքաց մէջ մրցակից կը հանդիսանան ազատական կարծեաց ։ Ի Պերլին, քուէարկութեան արդիւնքն աղետաբեր եղաւ յառաջդիմականաց. մայրաքաղաքին ընտրական վեց շրջանակներէն միոյն մէջ, ընկերվարական ընտրելի մը կորզեց Ցառաջդիմական Երեսփոխանի մը աթոռն, և ուրիշ չորս շրջանակներու մէջ, յառաջդիմական ընտրելիք համեմատականի մնացին ։ Զընտրուելու վտանգին մէջ են յառաջդիմական կուսակցութեան ամենափայլուն ատենաբաններն իսկ, որպէս Ֆիրխով և Էվկէն Ռիխդէր ։ Դիտելի է որ Պերլինցի ընտրողաց ձայներն այժմ գրեթէ հաւասարապէս բաժանեալ են Ցառաջդիմական, Ընկերվարական և Պահպանողական ընտրելեաց միջեւ ։ —Ընկերվարականք իբր 25 աթոռ ստանալով նոր Խորհրդարանին մէջ, մինչ 13 աթոռ միայն ունէին ցարդ, իշխանութիւն կը ստանան կազմելու խորհրդարանական ինքնօրէն կուսակցութիւն մը և հետեւապէս լոկ իրենց նախաձեռնութեամբ առաջարկներ մատուցանելու, — արտօնութիւն զոր Գերմանիոյ Երեսփոխանաց ժողովոյն Ներքին Կանոնագիրն առնուազն 15 անդամէ բաղկացեալ խմբակներու միայն կուտայ ։»

Ընկերվարականք այս նոր ոյժը կ'ստանան միայն երեք տարւոյ միջոցի մը մէջ, զի ցրուեալ Խորհրդարանն, յորում իրենք 13 աթոռ միայն ունէին, կազմուած էր 1881ի ընդհանուր ընտրութեամբք ։

Թայմզ լրագրոյն Պերլինի թղթակիցը կը գրէ նաեւ հոկտ. 28 թուով. Գերմանական կայսրութեան ամբողջ ժողովուրդը կրնայ հաշուիլ 45,000,000 հոգի, որոյ երկու երրորդն ի Բրուսիա.) և ընդհանուր ընտրութեան այժմեան դրութեամբ այս բնակչաց 10,000,000ը քուէարկութեան իրաւունք ունին ։ Բայց 1881ի ընդհանուր ընտրութեան մէջ իբր 5,000,000 ընտրողք միայն մասնակցեցան, և կը կարծուի թէ այս անգամ Գերմանաց քաղաքական անտարբերութիւնը շատ նուազած չպիտի լինի. զի Ազգը գիտէ թէ իր ճակատագիր կը գտնուի միակ մարդու մը (Պիզմարք իշխանին) ձեռաց մէջ, որ երդուեալ թշնամի է խորհրդարանական կառավարութեան, և իրաց վիճակը չպիտի փոխուի եթէ ինք (Ազգը) քուէ տայ կամ ո՛չ ։ Այս է գլխաւոր պատճառ Գերմանաց անհոգութեան ի մասին կիրառութեան ընտրական սեղմեալ իրաւանց զոր Պիզմարք իշխանը բարեհաճեցաւ տալ Ազգին ։»

Գերմանական ընդհանուր ընտրութեանց առթիւ դիտելի ուրիշ երեւոյթ մը սա՛ է թէ, Ալզաս–Լօռէնի բոլոր ֆրանսացի Երեսփոխանք, որք «Բողոքոյ Կուսակցութիւնը» կը կազմեն ընդդէմ գերմանական գրաւման, ամբողջովին վերընտրուած են, տկար ընդդիմութեան միայն բախելով ընկերվարական և ազգային–գերմանական խմբակներու կողմէ ։ Բարիզի լրագիրք մեծագոյն կարեւորութիւն կուտան այս իրողութեան, որ ցոյց կուտայ թէ 1871էն ի վեր Ալզաս–Լօռէնի բնակչաց ֆրանսասէր և հակագերմանական զգացմունք չեն փոխուած ։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԵՐԵԿԻ ԹՂԹԱԲԵՐԷՆ ՔԱՂՈՒԱԾ

—o—

ԵԳԻՊՏՈՍ · Գահիրէէ գրուած և Վիէննայի Բոլիթիշէ Քորէսբօնտէնց լրագրին մէջ հրատարակուած նամակ մը մութ գոյներով կը նկարագրէ Եգիպտոսի վիճակը ։ Կ'ըսէ թէ գաւառներէն ամեն օր լուրեր կ'առնուին աւազակութեանց և սպանութեանց, զորս շատ անգամ ասպատակաց կանոնաւոր խմբեր ի գործ կը դնեն գիւղերու մէջ ։ Գահիրէի մէջ գիշեր չանցնիր առանց գողութեան դէպքերու ։ Այս չարեաց պատճառ կը համարուի օտար պաշտօնատարաց միջամտութիւնը բնիկ վարչութեան, որով Միւտիրներուն (կառավարիչ) իշխանութիւնը կը տկարանայ ։ Պայրամի առեն Նուպար փաշա հաւաքեր է Գահիրէ եկած Շէյխերն և Միւտիրները, մտածելու համար թէ ի՛նչպէս կարելի է դարման տանիլ իրաց այս անհանդուրժելի վիճակին ։ Ամենքն համաձայներ են թէ ծայրայեղ միջոցներ հարկաւոր են, և հետեւապէս կը կարծուի թէ չորս նահանգաց մէջ զինուորական օրէնք պիտի հաստատի ։ Պայրամի առաջին օրն 70 եղեռնագործք փախեր են բանտէ, որոցմէ 20ը միայն նորէն բռնուեր են ։ Արդի վարչութեան ներքեւ ոստիկանութիւնն անկարող է բոլորովին, և Նուպար փաշա կ'ուզէ իր իշխանութեան ներքեւ առնուլ զայն ։ Լորտ Նորթպրուք քանիցս պնդեց բնիկ իշխանութեան ոյժ տալու պէտքին վրայ ։ Թղթակիցը կը յարէ թէ բան մը հարկ է ընել եգիպտական հասարակութեան հիմնովին խախտած վստահութիւնը վերահաստատելու համար ։

ՌՈՒՍԻԱ · Յեղափոխական կուսակցութիւնն անցեալ շաբթու մէջ հրատարակեց գաղտնի թերթի մը մէկ նոր թիւն, յորում կը ծանուցանէ յեղափոխական ծաւալման նպաստելու համար այլ և այլ կողմերէ ղրկուած գումարներն, և նոյն առթիւ կը յայտարարէ թէ այս շարժման առժամանակ մի կասելուն գլխաւոր պատճառն է քանի մը դաւադրաց մատնութիւնն ։ Յեղափոխական կուսակցութիւնը պարտաւորեցաւ յետաձգել իր ձեռնարկութիւններ՝ ցորչափ Տէկայէֆ (նա՛ որ իբրեւ ծպտեալ ոստիկան մտաւ գաղտնի ոստիկանութեան ծառայութեան մէջ և սպաննեց այդ մարմնոյ պետն, ըզ. Սուտէյքին գնդապետն,) և ուրիշներ կառավարութեան ծառայութեան մէջ կը գտնուէին ։ Այս պատճառաւ ամեն գործողութիւն անհնար կը լինէր ։ Իսկ այժմ այդ գլխաւոր մատնիչ նորէն Յեղափոխականաց կարգերուն մէջ մտած է՝ միասին բերելով գաղտնի ոստիկանութեան բոլոր գործակալաց մէկ ճիշդ ցուցակն ։ — Այս յեղափոխական յայտարարութեան հրատարակուելէն առաջ, շատ ուշադրութիւն գրաւած էր Մոսկովսքիէ Վէտոմոսդի լրագրոյ մէջ Պ. Խադքոֆի մէկ յօդուածն, որ կը ծանուցանէր թէ յեղափոխական կուսակցութիւնը գլուխ կը վերցնէ նորէն ։

— Ռուս կառավարութիւնն, Ասիական ազգաց հետ իր յարաբերութիւնները դիւրացնելու համար, որոշեց առաջիկայ տարւոյ մէջ լեզուագիտական երկու դպրոցներ բանալ՝ հմուտ թարգմաններ արտադրելու սահմանուած ։ Ուսուցանելի լեզուներն են, չինարէն, մանչուերէն, (Չինաց այժմեան տիրող գերդաստանին ցեղային լեզուն,) քալմուքերէն, թաթարերէն, և մոնկոլական ուրիշ բարբառներ ։

— ԳՐԱՔՆՆՈՒԹԻՒՆ · Թայմզի թղթակիցը կը հեռագրէ Բեդրսպուրկէ, հոկտ. 29 թուով. Այն բազմաթիւ գրքերէ զատ, զորս քաղաքային վարչութիւնն այս օրերս հրամայեց բառնալ ի շրջաբերութենէ, Ս. Սինոդն եւս հրատարակեց նոր Ինտէքս մը, որ կը պարունակէ աւելի քան 70 կտոր գիրքեր և կրօնային տետրակներ, ըստ մեծի մասին տարածեալ ձեռամբ Բաշքովեանց ։ Բաշքով ինք վերջերս արտաքսեցաւ Ռուսիայէն ։ Ստոյգ աղբիւրէ կ'իմանամ նաեւ թէ Անգլիայէն բերուած շատ մը աւետարանական տետրակներ այս օրերս գրաւուեր և այրուեր են, թէեւ Ռուսիոյ եկեղեցական գրաքննիչք հաւաներ էին անոնց տարածման ։

—Ռուսիոյ մէջ երեւան ելած է [illegible] ապօրէն ընկերակցութիւն մը, որ մեծ վնաս կը պատճառէր պետական թղթատարութեան ։ Այս ընկերակցութիւն գրասենեակներ ունէր Ռուսիոյ շատ մը մեծ քաղաքաց մէջ, և յոյժ աժան գնով յանձն կ'առնուր նամակներ փոխադրել՝ արդէն գործածուած նամակադրօշմներու միջոցաւ ։ Այս ընկերակցութեան պատճառած վնասը կը հաշուի երեք միլիոն Փր. ի չափ ։

ԱւՍՏՐԻԱ · Աւստրիոյ գահաժառանգ Ռիւտոլֆ կայսրորդին յառաջ կը տանի իր արեւելեան ուղեւորութեանց խմբագրութիւնն, որ, ինչպէս արդէն ծանուցուած է, պիտի հրատարակուի պատկերազարդ շքեղ տպագրութեամբ մը ։

ԱՆԳԼԻԱ · Լորտ և Տիկին Տըֆրին Հնդկաստան երթալէ առաջ, ըստ խնդրանաց Վեհ. Թագուհւոյն, այցելութիւն տուին Նորին Վեհափառութեան, որ երեք օր իր Պալմօռալի դղեկին մէջ վար դրաւ զանոնք ։ —Կը յիշուի թէ Հնդկաստանի և Պելուճիստանի սահմանագլխոց միջեւ Զօպի հովտին մէջ զօրաւոր ցեղ մը Անգլիացւոց և Պելուճիստանի իշխանութեանց դէմ ըմբոստացած լինելով, Անգլօ–Հնդիկ կառավարութիւնը զօրախումբ մը ղրկած է անոր վրայ ։ Սիմլայէ կը հեռագրուի թէ, Թաննըր զօրավարի հրամանաց ներքեւ գտնուող այս զօրախումբ առաջին անգամ լինելով հոկտ. 23ին բախեր է Քահարի ցեղին 500 զինեալ մարդոց, զորս ի փախուստ դարձուցեր է, 50 մարդ վիրաւորելով կամ սպաննելով ։ Իսկ Անգլիացւոցմէ 5 հոգի միայն վիրաւորուեր են ։

—Երեսփոխանաց ժողովը դեռ հոկտ. 29ին չէր աւարտած Թագուհւոյն ճառին ի պատասխան ներկայելի Ուղերձի վրայ ընդհանուր վիճաբանութիւնն, որ առիթ ընծայած է ընդդիմադիր կուսակցութեան՝ աշխարհի չորս կողմը Պ. Կլատսդոնի Նախարարութեան բռնած ընթացքը քննադատելու երկարօրէն, և Նախարարութեան ալ՝ իր ամեն արարքն արդարացնելու ։ Մեծ վիճաբանութիւն մը կը սպասուի նաեւ Ընտրական Ծրագրոյ երկրորդ ընթերցման առթիւ ։ Իռլանտացիք որոշեր են Պահպանողականաց հետ միանալով Պ. Կլատսդոնի Ծրագրին հակառակ քուէ տալ, զի տեղի ունին եղեր վշտանալու

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

)(72)(

ՖՈՐԹԻՒՆԷ ՏԻՒ ՊՈՒԱԶԿՈՊԷ

ՊԱՐՈՆ ԼԸՔՈՔԻ ԾԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

ՊԱՐՈՆ ԼԸՔՈՔ ԻՆՔԶԻՆՔ ԿԸ ԾԱԾԿԷ

ԺԲ.

Հանրային դատախազը չպատասխանեց բնաւ, և նախագահը կատարեալ արդարութեամբ համառօտեց վիճաբանութիւններն, զգացնելով սակայն թէ ամբաստանեալն յանցաւոր կը համարէր ։

Լուի Լըքօք դուրս տարուեցաւ ։

Երդուեալ դատաւորաց խորհրդակցութիւնն երկու ժամ տեւեց, և երբոր ատենասրահը վերադարձան, տրուելիք վճիռը կրնար կարդացուիլ անոնց տխուր երեսին վրայ ։

Քանի մ'երկվայրկեան սրտաճմլիկ լռութիւն մը տիրեց երբոր երդուեալ դատաւորաց գլուխն արտասանեց այս խօսք. «Այո՛, ամբաստանեալն յանցաւոր է» ։

Ի զուր սպասեցին ունկնդիրք. մեղմացուցիչ պարագայ չկար ։ Մահ էր դատակնիքը ։

Նորէն ներս բերուեցաւ ամբաստանեալն ։ Աչօքն իր փաստաբանը փնտռեց. իսկ նա զգուշացաւ անոր նայուածքէն ։

Երիտասարդն հասկցաւ ։ Եւ երբոր նախագահը, դատավճիռը կարդալով, հարցուց անոր թէ պատժոյն գործադրութեան վրայ բան մ'ունէ՞ր ըսելիք, պատասխանեց պաղութեամբ.

—Զունիմ, պարո՛ն, և կը հրաժարիմ վճռաբեկ ատենին դիմելէ ։

—Երեք օր ժամանակ ունիք դիմելու համար, ըսաւ նախագահը՝ դատապարտեալէն աւելի յուզեալ ։

Լուի Լըքօք պիտի գլխատուէր ։

Ողջունելով դուրս ելաւ այն փոքրիկ դռնէն որ կառափնարեմի ճանբուն վրայ կը բացուի ։

Բազմութիւնն հետզհետէ դուրս ելաւ մտախոհ, գրեթէ լուռ և խորապէս յուզեալ ։ Ոչ ոք կ'երկմտէր վճռոյն արդարութեան վրայ. և սակայն ամեն մարդ կը խորհէր թէ կը պակսէր մեղապարտութեան այն բացարձակ ըստուգութիւնն որ դատաւորաց խիղճը կ'ապահովէ ։

Նապապն ամենէն առաջ դուրս ելնողներէն մին էր իր սեւամորթին առջեւէն, համոզեալ անշուշտ թէ եւրոպական դատաստանը կը գերազանցէր իր երկրին համառօտ դատաստանն ։

Երբոր Լուի Լըքօք մութ նրբանցքէն կ'անցնէր, հետը գնացող պահակներէն մին սա խօսքը մրմնջեց անոր ականջն ի վար.

—Ձեր հայրը կ'աղաչէ ձեզ որ այս իրիկուն ստորագրէք ձեր բողոքն առ վճռաբեկն ատեան ։

Նոյն վայրկենին, օրիորդ Թէրէզ Լըքօնթ, որ վկայից սենեկէն դուրս կ'ելնէր, զգաց որ տոմսակ մը կը դնէին իր ձեռքին մէջ ։

Լապտերի մը քով երթալով կարդաց.

«—Մի՛ յուսահատիք. կ'երդնում ձեզ թէ պիտի ազատեմ ։»

Տոմսակն ստորագրեալ էր «Լըքօք» ։

ՎԵՐՋ ԵՐԿՐՈՐԴ ՀԱՏՈՐՈՅ

ՀԱՏՈՐ Գ.

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ՊԱՐՈՆ ԼԸՔՈՔ ԿԸ ԳՈՐԾԷ

Ա.

Փարիզ հակապատկերաց քաղաքն է ։

Նախայարկին մէջ կը պարեն, մինչ երրորդ յարկին մէջ մարդ կ'ոգեվարի. ձեղնայարկին մէջ նօթութենէ կը տառապին, մինչ գետնայարկին մէջ ոսկի կը գանձուի ։

Եւ ինչպէս որ մահը կը պտըտի բաղխելով մերթ փարթամ ապարանաց դռները, մերթ ձեղնայարկաց քայքայեալ պատուհանները, նոյնպէս դըժբաղդութիւնն ալ կ'երթայ կ'ընկնի գեղածիծաղ տան մը վրայ, այն միջոցին՝ յորում բարեբաղդութիւնը կը մտնէ այնպիսի բնակարան մը, ուր չէր սպասուեր բնաւ ։

Երեք ամիս է ի վեր Բոնթի գետափը տխուր էր ։ Պ. Լըքօքի գեղեցիկ բնակարանին պատուհաններն ոչ եւս կը բացուէին առաւօտեան արեգակին առաջին ճառագայթներուն ։ Գետափին վրայի բացօթեայ գրավաճառք ոչ եւս կը տեսնէին այն արթուն ծերունին՝ որ ժպտով մը կ'ողջունէր զիրենք, և իրենց գրադարաններուն առջեւ կը դեգերէր ։

Եւ սոքա միայն չէին անոր բացակայութիւնը նշմարողք ։

Թաղին աղքատներն, ինչպէս նաեւ Թիւյլըրիի պարտէզին թռչնիկներն ալ կ'զգային ։

Ի Պոլոյն, այն զուարթագեղ ամարանոցին մէջ, որ երջանիկներ միայն պատսպարելու սահմանեալ էր, գիշեր ցերեկ ողբ կը հնչէր ։

Լուի Լըքօքի դատապարտութենէն յետոյ, Տիկին Լըքօնթ որոշեր էր չուել Ֆրանսայէն, փախչիլ այն անիծեալ քաղաքէն, ուր իր սիրելի դստեր նըշանածն իր վերջին ժամերը կ'անցնէր Ռօքէթի բանտին խցիկներէն միոյն մէջ ։

Բայց Թէրէզ թախանձեր էր որ մնան ։

Լուիի անմեղութեան կը հաւատար միշտ, և կը յուսար տակաւին, վասն զի գիտէր որ հայր Լըքօք չէր վհատած ազատելէ իր դժբաղդ որդին՝ զոր ամեն ոք լքած էր ։

Քանի՛ քանի անգամ կարդացեր էր այն տոմսակ՝ զոր չէր ցուցած իր մօր, այն տոմսակ յորում վաղեմի ոստիկանական ծածուկ գործակալը կ'երդնուր թէ իրեն պիտի վերադարձնէր զլուի ։

Հաւատք ունէր այդ հօր վրայ, զոր այնչափ խանդագորով տեսած էր իրենց երջանկութեան թռուցեալ օրերուն մէջ, և այժմ այնչափ անյողդողդ՝ աղետալի փորձութեան առջեւ ։

Կ'ուզէր օգնել անոր, գէթ քաջալերել, ըսել թէ իր սիրտը չէր փոխուած, իր սէրն աւելի աճած էր, և եթէ իր նշանածը պիտի մեռնէր, ինքն ալ ուրիշի կին չպիտի լինէր երբէք ։

Բայց Պ. Լըքօք անհետ եղած էր, և այն չարաշշուկ օրէն ի վեր, ուր ոճրագատ ատենին վճիռն հարուածած էր իր որդին, ոչ եւս կենաց նըշան կուտար ։

Թէրէզ կ'ենթադրէր թէ մութի մէջ կը գործէր, բայց չէր գիտեր իսկ թէ Փարիզի մէ՞ջ էր արդեօք ։

Կարդացեր էր լրագրաց մէջ թէ դատապարտեալն ի սկզբան չէր ուզած վճռաբեկ ատենին դիմել, բայց յետոյ ստորագրած էր խնդրագիրն, որ կարճ երկարում մը կուտար իր կենաց ։

Եւ խեղճ աղջն իր օրերը կը համրէր, և անցած մէն մի ժամ կը մօտեցնէր զինքն այն սոսկալի առաւօտուն, ուր դահիճը պիտի գար զինքն առնուլ ։

Փրկիչը պիտի կրնա՞ր ժամանակին հասնիլ ։

Թէրէզ կը հարցնէր ինքնիրեն տագնապագին անձկութեամբ թէ Աստուած պիտի ողորմէ՞ր արդեօք իրեն, թէ պիտի թող տար որ անմեղ մը կառափնարեմ տարուէր ։ Ուստի կ'աղօթէր ու կը հեծէր ։

Միայնիկ կը թափառէր դարաստանին մեծ ծառոց տակ, ուր յաւիտենական սիրոյ երդումներ փոխանակած էին, և նոքա որ զայն կը տեսնէին տժգոյն, այրիի մը պէս սեւեր հագած, կը հասկնային որ հարուստներն ալ իրենց վիշտերն ունէին, և կը ցաւէին այն գեղեցիկ դղեակին բնակչաց վրայ, զոր կը նախանձէին երբեմն, և որ անոնց պէս տխուր կ'երեւէր ։

Սակայն Պ. Թոլպիաք Տը Թէնչըրէի տունը նուազ տխուր էր ։

Բազում պատճառներ ունէր ուրախ լինելու, և իր մօտակայք ալ կ'զգային անոր զուարթութիւնն ։

Իր տնապանուհին ամեն օր վայելչապէս կը հագուէր. իր սպասաւոր մանուկն ալ նոր զգեստներ հագած էր, և իր միջնայարկի բնակարանը տօնի երեւոյթ ունէր ։

Հայր Լըքօքի աղէտը շահաւոր եղած էր [illegible], որ անոր տեղն անցնելու կը փափաքէր լռելեայն ։

Արդարեւ, վաղեմի հետախոյզը, թէեւ գործէ քաշուած, Անգլիայէն նոր եկող այդ դեռատի հետախուզին ճանբան կը փակէր քիչ մը ։

Տակաւին քիչ օր առաջ, Պ. Լըքօք հեղինակութիւն մ'էր ոստիկանական պաշտօնատան մէջ և այլուր ։ Ամեն անգամ որ կնճռոտ դէպք մը պատահէր, Պ. Լըքօքի կը դիմէին ։ Պաշարեալ էր խնդիրներով, և իր կամքէն միայն կախեալ էր առատավարձ հետախուզումներ ստանձնել ։

Ծերուկն անյայտ լինելով, և խուլ–համրին առեւանգման գործին մէջ աղտոտուելով, ոչ եւս կրնար ինքզինք ցուցնել, ուստի իր հին յաճախորդներն՝ ի հարկէ՝ իր բարեբաղդ մրցակցին պիտի անցնէին ։

Ուստի Պ. Թոլպիաք գրեթէ հաւաստի էր որ շուտով պիտի ճոխանար այն շահաւէտ արհեստին մէջ, որ ժամանակաւ հարստացուցած էր Լուիի հայրն ։

Ասկէ զատ, Արպալէթ փողոցի գործն յաջող դրից մէջ դրած էր զայն ։

Ոչ թէ ոճրագործը գտած լինելով, զոր խոստացած էր արդարութեան ձեռքն յանձնել մինչեւ մէկ ամիս ։

(Շարունակելի)

Նախարարութեան Իռլանտայի նկատմամբ հետեւած ընթացքէն ։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ. Այժմ Յունաստանի մէջ կան 122 տպարանք, որք տարին իբր 1,000 կտոր զանազան երկեր կ'արտադրեն ։ Գրքերէն ամեն գիւղ իւր լրագիրն ունի ։ Միայն Աթէնքի մէջ 84 հատ քաղաքական լրագրեր կը հրատարակուին ։

ՖՐԱՆՍԱ. Բարիզի հացագործք, 204ի դէմ 346 քուէով, չուզեցին իջեցնել հացի գինն, ինչպէս կը յանձնարէր Քաղաքապետը ։ Մեծամասնութիւնը այնպէս թէ մենավաճառի ջնջումն ի վեր հացագործներու թիւը 900 էն 1,800ի բարձրացած է, և հետեւապէս ծախքերն աւելցած են ։ Ուրիշ խօսքով, 1,800 հացագործք պարտին վարձք վճարել և ապրուստ մը վաստկիլ, այնպէս որ ալիւրի և հացի գներու միջեւ այժմ առջի համեմատութիւնը չի կրնար կենալ ։ Իսկ փոքրամասնութիւնը նախամեծար կը դատէր գնոյ զեղչում մը յանձն առնուլ, քան հացի գին սահմանող քաղաքային ժողովոյն վերահաստատման տեղի թողուլ ։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ. Վիլհէլմ կայսրը շատ զայրացած է Հէսի Մեծ-Դքսին դէմ, սորա ռուս տիկնոջ մը հետ ձախորդ ամուսնութեան հանգամանօք խնդրոյն առթիւ, որ տակաւին չէ լուծուած, և ընդհանրապէս խօսելով, քիչ անպատուութիւն չէ բերած Մեծ-Դքսին ։ Վիքդորիա Թագուհին ջանքեր ըրեր է կայսեր բարկութիւնն իջեցնելու. (զի Հէսի Մեծ-Դուքսն ամուսինն էր Անգլիոյ Թագուհւոյն Ալիս անուն հանգուցեալ աղջկան ։) բայց կայսրը նորէն յայտներ է թէ բոլորովին կ'ատէ Հէսի մեծ Դուքսն, և թէ Գերմանիոյ դաշնաժառանգ իշխանն և անոր ամուսինն, (որ Վիքդորիա Թագուհւոյն երիցագոյն դուստրն է,) մասնակից են իւր այս զգացման ։

ԵՐԵՔ ԿԱՅՍԵՐՔ. Թէեւ Արեւելքի հետ կապակցութիւն ունեցող ամեն խնդրոյ առթիւ կը յիշուի Սքերնեւիձէի կայսերական տեսակցութիւնն, յորում իբր թէ երեք կայսերք իրենց մասնաւոր շահերն յառաջ տանելու վրայ համաձայներ են, բայց պաշտօնական յայտարարութեանց մէջ այնպէս ցոյց կը տրուի միշտ թէ եւրոպական խաղաղութիւնն ապահովելէ զատ նպատակ չէ ունեցած այդ տեսակցութիւն ։ Այս իմաստն ունէին նաեւ քանի մը պաշտօնական խօսքեր, զորս Ֆրանձ Յովսէփ կայսրն արտասանեց, Աւստրիոյ և Հունգարիոյ տարեկան Պատուիրակութիւններն ընդունելու առթիւ ։ Աւստիկ այս մասին կայսեր ճիշդ խօսքերը. «Բոլոր եւրոպական Տէրութեանց և յատկապէս սահմանակից «Պետութեանց հետ իմ յարաբերութիւնք յոյժ բարեկամական են ։ Տեսակցութիւնք զոր ունեցայ վերջերս «Զարին և Գերմանիոյ կայսեր հետ՝ ո՛չ «միայն բաղձալի առիթ մը տուաւ ինձ՝ «վերանորոգելու մտերմական յարաբերութիւններս Ռուսիոյ կայսերական «գերդաստանին հետ, այլ ցոյց տուաւ «նաեւ երից Միապետաց և նոցա կառավարութեանց որոշումը՝ պահպանելու և ապահովելու խաղաղութեան «և հանդարտութեան պայմաններն, «որք այնչափ անհրաժեշտ են իրենց «ժողովրդոց բարեկեցութեան ։ Երից «Վեհապետաց այս համաձայնութիւն, «դաշնագրոց պահպանման և [illegible] «վստահութեան վրայ հիմնեալ, երաշխաւորութիւն մը պիտի լինի խաղաղութեան, յորմէ պիտի օգտին նաեւ «բոլոր եւրոպական ազգերը ։ »

ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՔ. Մինչ կը գրենք այս տողեր, Միացեալ Նահանգաց ժողովուրդն արդէն իւր վճիռը տուած է, կա՛մ զՊ. Պլէն և կա՛մ զՊ. Քլիվլէնտ ընտրելով Նախագահ չորս տարւոյ համար ։ Կուսակցութեանց Պետերուն վերջին բանախօսութիւններէն դատելով, եթէ Պ. Պլէն յաջողի և հետեւապէս Հանրապետականք իշխանութեան վրայ մնան, Ամերիկա պաշտպան-դրութեան պիտի հետեւի միշտ, և պիտի շարունակէ բարձր մաքսեր առնուլ ներմուծեալ վաճառքներէն. իսկ եթէ Պ. Քլիվլէնտ ընտրուի և Ռամկավարականք յաջողին իշխանութեան անցնիլ, շատ հաւանական է որ մաքսերը զեղչուին և Ամերիկա ազատ-փոխանակութեան յարի տակաւ ։ Գէթ զայս կ'ապացուցանեն Պ. Հէնտրիքսի (ընտրելոյն ի Դեր-Նախագահութիւն) ազդու բանախօսութիւնք արտասանեալք յԻնտիանա ։

ԱԼՊԱՆԻԱ. Սա կասկածելի լուր Վիէննայէ հոկտ. 27 թուով կը հեռագրուի առ Թայմզ. Նիշէ կը ծանուցուի թէ Վէլեսի (Քէօփրիւլիւ) ալպանիացի ժողովուրդն ոտք ելեր է, Նէգիլօվօ գիւղին վրայ յարձակեր է, հրկիզեր է զՏօղբէնէլիօղէ և Բոռէնէյ, յասար առնելով տուներն և բնակիչներ ըսպաննելով ։

ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍ Ի ԲԱՐԻԶ. Ֆրանսական կառավարութիւնն որոշեց Արուեստահանդէս մը կազմել ի Բարիզ 1889 ին, և առ այս ընդհանուր Քոմիսէր կարգեց Նէրեսփրիանն Պ. Բրու ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Մուշէն և Բաղէշէն առնուած հաւաստի տեղեկութիւնք կը յայտնեն, թէ վերջերս տեղական կառավարութեանց կողմանէ կարգեալ պաշտօնատարք սկսած են՝ անցեալ տարի Մշոյ մէջ ամուսնացող հայերէն 6 ղրշ տուրք մը հաւաքել [illegible] անուամբ, իսկ ի Բաղէշ՝ հրահանգ տրուած լինելով ասկէց յառաջ տեղւոյն և շրջակայից քահանաներուն՝ հրաման առնուլ նախապէս ամուսնութեանց համար տեղւոյն Էմլաքի տեսչութեան կողմանէ, այս անգամ սկսուած է ի գործ դնել այն տնօրինութիւնն, և ամուսնացեալ անձ մ'իսկ՝ անհրաժան պսակուելուն համար՝ բանտարկուեր է, և 20 ղրշ տուգանք մը վճարելով՝ բանտէն արձակուեր է ։

Արդարեւ անցեալ տարի Բ. Դուռը գրեց ինչպէս մեր նոյնպէս և ուրիշ հպատակ ազգաց Պատրիարքարաններուն, որ ամուսնութեանց համար նախապէս հրաման առնուի թաղապետութիւններէ, որպէս զի մարդահամարի արձանագրութիւնք կատարեալ վիճակի մէջ գտնուին. սակայն մեր Պատրիարքարանի դիտողութեանց վրայ՝ կայսերական կառավարութիւնն այս հաճեցաւ տնօրինել, որ Պատրիարքարանք ամեն ամիս քաղաքապետութեան տան ամուսնացողաց ցուցակն. և ահա բաւական ժամանակէ հետէ ըստ այսմ կը վարուին Պատրիարքարանք ։

Արդ՝ կը կարծեմք, թէ այս վերջին կարգադրութիւնն ի գիտութիւն անդ հաղորդուած չէ գաւառական իշխանութեանց, և նոքա տակաւին կը վարուին՝ իրենց տրուած առաջին հրահանգին համեմատ, և ինչպէս կերեւի՝ ի Մուշ և ի Բաղէշ ամենայն խստութեամբ ։ Տարակոյս չունինք, թէ կայսերական կառավարութիւնն արդէն իմացած լինելով եղածներն՝ շնորհ ըրած է այժմ ըստ վերջին տնօրինութեանն հրամաններ ուղղել առ գաւառական իշխանութիւնս ։

Ազգային ժողովն առաջիկայ ուրբաթ օր կը գումարի ։

Հրաւիրագիրք այսօր կը պատրաստուէին ։

ՀԱՃԸՆՈՅ ԽՆԴԻՐԸ

[illegible] անկլօ—ֆրանսական թերթն իւր երէկի թուով ծանուցանելով Հաճնոյ Գայմագամին պաշտօնանկութիւնը, կը յայտնէ թէ այս պաշտօնանկութիւն կը վերագրուի Հաճնոյ բռնի ամուսնութեան գայթակղական դէպքին ։

ԱԶԳ

Հայ երիտասարդ մը որ այս շաբաթ վերադարձած է Բարիզէ, կը փափագի դասախօսութիւններ ընել տուն կամ ի դասատուն, Մաթէմաթիքայի ամեն ճիւղերուն և բնագիտութեան, և հայերէն ու ֆրանսերէն լեզուաց ։ Յիշեալ երիտասարդը մի քանի տարիներ Ս. Էջմիածնայ Գէորգեան ճեմարանի մէջ պաշտօն վարած և վկայագիր ստացած է. յետ որոյ Բարիզ երթալով, անդ Սէն Լուիի Լիսէի մէջ կատարելագործած է իւր ուսումն, ի մասնաւորի Մաթէմաթիքայի, բնական գիտութեանց ճիւղերուն մէջ, և վկայականաւ Պոլիս վերադարձած է ։

Փափագողք կրնան դիմել Արեւելքի խմբագրատունը ։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Առաջին աստիճանի Օսմանիյէ պատուանշան տրուեցաւ՝ Հանրային կրթութեան Նախարար Մունիֆ փաշայի, և Մեծ Եպարքոսի խորհրդական Ջիհանի էֆէնտիի ։

Չորրորդ աստիճանի Օսմանիյէ՝ Պելճիոյ երեւելիներէն Պ. Հանրիի ։

Հինգերորդ աստիճանի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ կայսերական պալատան լուսանկարիչ Պ. Բարկօրուլոի ։

Մայրաքաղաքէս կը գրեն առ Նոյէ Ֆրայէ Բրէսսէ, թէ օսմանեան պաշտօնական ակմբոց մէջ անախորժ տպաւորութիւն ըրեր է Պերլինի կառավարութեան ընթացքն, որ Բ. Դրան հրաւիրագիր չէ ղրկած ի մօտոյ գումարելի Աֆրիկեան Միջազգային Դեսպանախորհրդոյ համար, մինչդեռ Թուրքիա ընդարձակ հողերու տէր է Աֆրիկեան ցամաքին վրայ ։ Կըսուի թէ արտաքին գործոց Նախարարը բողոք պիտի բառնայ այս զանցառութեան դէմ, դեսպանատան միջոցաւ ։

Աւստրո-Հունգարական դեսպանատունը ծանուցագիր մը տալով Բ. Դրան, բողոքեր է արեւելեան երկաթուղեաց ընկերութեան ձեռքը գտնուած երկաթուղեաց գծին գրաւման պատահականութեան դէմ ։

Պուլկարիոյ ծառայութեան մէջ գտնուող ռուս երկրաչափ Հիլքօֆ իշխանը Պոլիս եկած է Զարիպրօտ-Սօֆիա-Վաքառէլ-Պելլովայի գծին շինութեան առթիւ օսմանեան կառավարութեան հետ համաձայնութիւն գոյացնելու դիտմամբ, յետ որոյ յիշեալ գծին շինութեան վերաբերեալ օրինական ծրագիր մը պիտի մատուցուի Պուլկարիոյ ազգային ժողովոյն ։

Գրուած էր, թէ արտաքին գործոց պաշտօնատան խառն դատական դիւանի տնօրինութեան պաշտօնն ալ յիշեալ պաշտօնատան արարողապետ Իպրահիմ էֆէնտիի յանձնուած է. Արդ կը լսուի թէ արտաքին գործոց նախարարութեան կողմանէ այսպիսի առաջարկութիւն մը մատուցուեր է Մեծ Եպարքոսին, սակայն չէ ընդուներ Նորին բարձրութիւնն, և հետեւաբար նոյն պաշտօնը փոխանորդաբար կը վարէ դարձեալ Իլիաս էֆէնտի Զայեան, որ արտաքին գործոց նախարարի խորհրդականի օգնական է ։

Գերմանական դեսպանատան առաջին թարգմանն երէկ Բ. Դուռն երթալով՝ տեսակցեցաւ արտաքին գործոց նախարարի խորհրդական Տատեան էֆէնտիի հետ ։

Մէքքէի թղթակցութեան տնօրէն կարգեցաւ՝ փոխանակել Թիրեալ Հանըմի գործակատար Ալի Րիզա էֆէնտի ։

Սուրիոյ եկմտական քննիչ Թահսին էֆէնտի Շամ հասնելով՝ սկսեր է վարել պաշտօնը ։

Բ. Դուռը ծանուցագիր մը ղրկելով ֆրանսական դեսպանատան, ծանուցած է թէ Ս. Լուդովիկեան հայր ձեռօք Մաքրի-գիւղի մէջ հիմնարկուելու վրայ եղող եկեղեցւոյն շինութիւնն արգիլուած է պետական հրամանաւ ։ Բ. Դրան այս տնօրինութեան պատճառն այն է, որ եկեղեցւոյն շինութեան համար հարկ եղած ձեւակերպութիւնք չէին կատարուած և հրաման չէր առնուած ։

Պուլղարիոյ իշխանն ազգային խորհրդարանը բացած ատեն՝ քոյրն ու քեռայրը ներկայ գտնուեր են ։

Թէրճիմանը-Հագիգաթ՝ այսօր Ռումէլիի երկաթուղեաց միացման խնդրոյն վրայ խօսելով, կըսէ թէ «Որովհետեւ յիշեալ երկաթուղւոյ արտօնատէր Պ. Հիրշ ըստ սկզբան կընդունի վերադառնալ ի նախկին հպատակութիւն իւր, որ է օսմանեան հպատակութիւնն, ուստի կարի յոյժ հաւանական է որ խնդիրն իրաւախոհութեամբ վերջանայ՝ ընդունելով Բ. Դրան միւս առաջարկութիւնն, ներն ալ, որ ըստ հաւաստի տեղեկութեանց մեր՝ հետեւեալք են ։

1. — Ռումէլիի երկաթուղւոյ ընկերութիւնը պիտի ընդունի օսմանեան հպատակութիւնն, երբ ստորագրէ նոր պայմանադիրն ։

2. — Մինչեւ որ երկաթուղիներն Եւրոպիոյ գծերուն հետ միացնելու համար պէտք եղած գիծերն շինուին և բանիլ սկսին, ընկերութիւնք կայսերական կառավարութեան պիտի տայ ամբողջ հասոյթից մէկ չորրորդը ։

3. — Ընկերութիւնք պիտի ամբողջացնէ Պոլսոյ արդի կայարանները, և միանգամայն այժմեան գիծերը միջազգային արտածութեանց ու ներածութեանց պիտոյից բաւական եղող վիճակի պիտի վերածէ ։

4. — Պիտի ջնջուին ներկայ կանոնագրոյն անպէտ և մէկմէկու հակառակ եղող տրամադրութիւնք ։

5. — Միացման գիծերը ընկերութեան ձեռօք պիտի շինուին՝ եթէ համաձայնութիւն գոյանայ. այլ թէ ոչ՝ տէրութեան կողմանէ ընտրեալ ուրիշ յանձնառուի մը պիտի տրուի շինութեան գործը ։

6. — Միացման գծերու շինութեան համար պէտք եղած գումարն ընկերութեան կողմանէ պիտի տրուի իբրեւ կանխիկ (աւանս), և ի փոխարէն ստոյն՝ արժէթղթ պիտի հանուի ի ձեռն ընկերութեան և ընդ պատասխանատուութեամբ նորա, զորս՝ հրամանաւ տէրութեան՝ հետզհետէ շրջաբերութեան պիտի հանէ ընկերութիւնը, քանի որ շինութիւնը կատարուի ։

Ներքին գործոց նախարարութիւնը շրջաբերականաւ մը կը ծանուցանէ գաւառաց կուսակալներուն, թէ Դանուբի ռումանական նաւահանգիստները գնացող օսմանեան հպատակք պարտին օտար երկիրներու համար վաւերական եղող անցագրեր ունենալ ի ձեռին ։ Այն ուղեւորք որք պարզ ճանապարհի թէզքէրէով կերթան այն կողմերն, մեծ դժուարութեանց կը հանդիպին իրենց [illegible] հաստատելու, հետեւաբար նախարարութիւնը կը հրաւիրէ հրահանգ տալ ձեռնհաս իշխանութեանց, որպէս զի թոյլ չտրուի ուղեւորաց ո՛եւէ օսմանեան նաւահանգստէ մեկնիլ, առանց օրինաւոր անցագիր ունենալու ։

Աղեքսանդրիոյ Յոյնաց Պատրիարքն որ վատառողջութեան պատճառաւ հինգ ամսէ հետէ Մէրսօ կղզին կը գտնուէր, անցեալ շաբթու վերադարձեր է յԵգիպտոս ։ Պատրիարքն և իւր հետեւորդները տանող շոգենաւուն մեքենայն ճամբան խանգարում մ'ունեցած լինելով, Ն. Սրբազնութիւնն հարկադրեր է Սամոս կղզին ելնել և սպասել երկու օր ։ Սամոսի իշխանութիւնք և ժողովուրդը փառաւոր ընդունելութիւն ըրեր են Պատրիարքին ։

Նախընթաց թուով մը գրեցինք թէ Եգիպտոսի միջազգային դատարանաց յանձնաժողովն որոշեր է Աղեքսանդրիոյ յունական պատրիարքութեան մի քանի առանձնաշնորհումները ջնջել ։ Այժմ կիմանամք թէ յիշեալ պատրիարքութիւնն և Եգիպտոսի յոյն կղերն մտադիր են բողոք մատուցանել Օգոստ. Սուլթանին և միւս մեծ տէրութեանց ։

Յայտնի է թէ տիեզերական արուեստահանդէսք վերջին ժամանակներս զգալի կերպիւ բազմապատկած են և մեծ կարեւորութիւն ստացած ։ Պետական խորհուրդը նկատելով որ Թուրքիոյ արհեստաւորք և վաճառականք ընդհանրապէս կը մասնակցին սոյն արուեստահանդէսից, հարկ դատած է այդ նկատմամբ կանոնագիր մը ծրագրել ։

Մար կը ծանուցանէ թէ ըստ վերջնական որոշման, Ռուսական դեսպան Պ. Նէլիտօֆ նոյեմբ. 10/22ին պիտի մեկնի Կ. Պոլսէն ։

Փիլիպէէն առ Լը [illegible] ուղղեալ մասնաւոր հեռագիր մը կը ծանուցանէ, թէ երկուշաբթի կէս օրին Արեւելեան-Ռումէլիի գաւառական ժողովը բացուեր է ի ներկայութեան կուսակալ Կավրիէլ փաշայի ։ Նորին վսեմութիւն ժողովատեղին գացած պահուն, ճամբուն վրայ ամենուրեք համակրական ցոյցերով ընդունուեր է ։ Երբ ժողովոյ սրահը մտեր է, բոլոր երեսփոխանք և ունկնդրաց բազմութիւնը բուռն ծափահարութեամբք ընդուներ են զԿավրիէլ փաշա ։ Այս ցոյցերէն յետոյ, կուսակալն յայտարարելով թէ ժողովը բացուած է, ճառ մ'արտասաներ է, որ նոյնպէս ծափահարութեամբք ընդունուեր է ։ Կավրիէլ փաշա բացման ճառին մէջ խօսեր է գլխաւորաբար գաւառին տնտեսական վիճակին և հասութից բարգաւաճման միջոցներուն վրայ, յայտարարելով թէ հաստատապէս որոշած է ամեն միջոց ի գործ դնել բնակչաց բարեկեցութեան նպաստելու համար ։

Կավրիէլ փաշայի խօսքերը լաւ տպաւորութիւն ըրեր են ժողովականաց վրայ ։

Լա Թիւրքի կ'իմանայ թէ Պելկրատի օսմանեան արտասովոր դեսպան Հալէտ պէյ Մատրիտի դեսպան պիտի անուանի և Մատրիտի դեսպան Սէրմէթ պէյ նոյն պաշտօնով Պելկրատ պիտի փոխադրուի ։

Անուղղակի տրոց վերատեսչի խորհրդականութեան պաշտօնի համար Գերմանիայէն Պ. Հօլէր անուն անձը պիտի կոչուի փոխանակ Պէրթրամ էֆէնտիի, որ՝ ինչպէս գրած եմք, Րէժիի վարչութեան տնօրէն կարգեցաւ ։

Կրետէի ամեն կողմերէն յոյն ժողովրդեան կողմանէ շնորհակալեաց ուղերձներ մատուցուեր են Օգոստ. Սուլթանին՝ Պոլսոյ յունական Պատրիարքարանի եկեղեցական առանձնաշնորհմանց խնդրոյն բարւոք կարգադրութեան համար ։

Ըստ մասնաւոր տեղեկութեանց Թէրճիմանը-Հագիգաթի, Սէլանիկի գաղղիական հիւպատոսարանի թարգման Հրէայ մը Ճիչէճիլէր-Դիւի ըսուած տեղը Գավասին կողմանէ զարնուեր ըսպաննուեր է, բայց դեռ մանրամասն ծանօթութիւն չկայ այս դէպքին վրայ ։

Հիւտէյտա գաւառին Մէսուր ըսուած տեղին բնակիչք ապստամբած լինելով, տեղական կառավարութիւնն արաբ ցեղապետաց օժանդակութեամբ նոցա վրայ պատերազմի ելեր է, երկու կողմն ալ սպաննեալ և վիրաւոր ունեցեր են, և 35 ապստամբք ձերբակալուեր են, կըսէ Թէրճիմանը-Հագիգաթ՝ Եէմէնէն առ ինքն ուղղեալ մասնաւոր նամակէ մը և յիշեալ նահանգին գաւառական լրագրէն քաղելով այս տեղեկութիւնը ։

Կ. Պոլսոյ մէջ ֆրանսական առեւտրական սենեակ մը հաստատելու խորհուրդն իրագործուած է վերջապէս, շնորհիւ ֆրանսական հիւպատոս Պ. Կալէյի ջանից ։ Առեւտրական նոր սենեակը պիտի կազմուի Կ. Պոլսոյ բոլոր ֆրանսացի հպատակ կամ պաշտպանեալ վաճառականներէ, արհեստաւորներէ և դրամատէրներէ ։ Սոյն հաստատութեան տնօրէնութիւնը պիտի յանձնուի 12 անդամէ բաղկացեալ խորհրդոյ մը, որ եռամեայ պայմանաժամով պիտի ընտրուի ։ Այս մասին մասնաւոր կանոնագիր մ'ալ պատրաստուած է ։

Մոնիթէօր Օրիանթալ լրագիրն՝ որ նախ մէկ և ապա հնգամեայ դադարման դատապարտուեցաւ, ներումն ստացած լինելով՝ վաղը կը հրատարակուի ։

Մարդահամարի ընդհանուր վերատեսչութեան կողմանէ դարձեալ կը ծանուցուի, որ իւրաքանչիւր թաղի բընակիչք երթան արձանագրուիլ իրենց թաղերուն մէջ, և բանաւոր պատճառաւ արձանագրութենէ դուրս մնացողները Մուխթարներէն յայտագիր (ձրի պիտի տրուի) առնելով ընդհանուր վերատեսչութեան դիմեն, արձանագրուելով Օսմանեան Թէզքէրէ առնուն, և անփոյթ գտնուելով պատժոյ չենթարկին իրանալ մարդահամարի գործողութեան ։

Թուրքիոյ գիւղացւոց վրայ ծանրացող պարտաւորութիւններէն մին ալ, կը գրեն Պրուսայէն Բերայի լրագրոյ մը, գիւղերէն անցնող պաշտօնատարաց, ոստիկանաց, տրոց հաւաքչաց, և այլոց ձրի ուտելիք մատակարարելն է ։ Վայրեր կան, ուր խեղճ գիւղացին իւր տարեկան տրոց հաւասար գումար մը կուտայ այս հիւրընկալութեան ծախուց համար ։ Գիւղեր կան ուր Գայմագամ մը մի քանի օր կենալով, 1500 ղրուշի ծախք եղած է, և 1879ին Աֆիօն-Գարահիսարի Չէյլէ գիւղին մէջ տրոց հաւաքիչ չաւուշի համար մի քանի ամսուան մէջ 47 հազար ղրուշի ծախք եղած է ։ Թղթակիցը կը յաւելու թէ Պրուսայի կուսակալ Նազիֆ փաշա այս անգամ գաւառին այլ և այլ կողմերը շրջագայած միջոցին խստիւ արգիլած է այս սովորութիւնը, և ինք անձամբ տուած է օրինակ, իւր ծախքերը գրպանէն վճարելով ։

Իզմիրի կուսակալութիւնն արգիլեր է՝ Այտընի երկաթուղեաց և քարափանց ընկերութեանց կողմանէ մանր դրամի փոխարէն շրջաբերութեան հանուած տոմսերու գործածութիւնը ։

Կէլիպօլիի Շէյխ Հիւսամէտտին շաբաթ գիշեր յանկարծամահ եղեր է ։

Տպագրական վերատեսչութիւնն Սգամպուլի խմբագրութեան հաղորդած է Ադրիանուպոլսոյ կուսակալ Իզզէթ փաշայի մէկ հեռագիրն որ կը հերքէ վերջերս այդ լրագրոյ մէջ հրատարակեալ լուր մը, թէ երեք մահմետականք Ուզուն-Քէօփրիւ գնացած ժամանակ կողոպտուած և սպանուած են աւազակաց ձեռամբ ։

Սգամպուլ՝ պաշտօնական հեռագիրն հրատարակելէ յետոյ, ցաւելով կը պնդէ թէ իւր հրատարակած լուրը ճշմարիտ է, և մասնաւոր հեռագրաւ մը տեղեկացած է թէ սպանուած անձն է Ճաֆէր անուն Թուրք մը իւր երկու ընկերաց հետ ։ Ճաֆէրի գրպանը 40 ոսկի կը գտնուի եղեր, և աւազակք, իրենց ոճիրը գործելէ յետոյ, դիակները Մարիցա գետը նետեր են ։ Մեր պատմութեան մէկ պարագայն միայն անճիշդ է, կը յարէ, այսինքն թէ՝ ոճիրը գործուած է ո՛չ թէ Ուզուն-Քէօփրիի մէջ, այլ Տէմօթէքայի, Պիտիզլի կոչուած տեղը ։ (Ադրիանուպոլսոյ կուսակալութեան մէջ) ։

Աղեքսանդրիոյ Շուէտական հիւպատոս Պ. Հէյնտէնթամ երէկ Վառնայի շոգենաւով Եւրոպա ուղեւորեցաւ ։

Աթէնքի օսմանեան դեսպանատան առաջին քարտուղար Մունիր պէյ որ ժամանակէ մը հետէ Կ. Պոլիս կը գտնուի, հրաման ստացած է արձակուրդը երկարելու ։ Կը կարծուի թէ Մունիր պէյ ուրիշ պաշտօնի պիտի կոչուի ։

Իզմիրէն կը գրեն, թէ մեծ շոգենաւ մը Պապա հրուանդանին մօտ փոթորկի բռնուելով ընկղմեր է, սակայն նաւաստիք կրցեր են ազատիլ և Մալթէ կոչուած գիւղն ապաստաներ են ։

Սիրքեճիի կայարանի լապտերն, որ կառախմբին երթեւեկութեան ժամանակ գծին բաց լինիլը ցոյց տալու յատկացեալ է, մի քանի օրէ հետէ ելեքտրական լուսով կը լուսաւորուի ։ Մինչեւ ցարդ քարիւղ կը վառուէր այդ լապտերին մէջ ։

Շաբաթէ մը հետէ Բերայի ոստիկանութիւնը բազմաթիւ տուներ կը խուզարկէ, վերջերս Գամը գիւղի մէջ կատարուած մեծ գողութեան մը հեղինակները գտնելու համար ։

Յունական [illegible] լրագրոյ մէջ կը կարդանք.

« Անցեալ շաբթու մի քանի Հրէայք Օտէսսայէն երկու ռուս աղջիկ բերել տուին, պատրուակելով թէ աղախնութեան պիտի տան այս տեղ ։ Բայց նըպատակնին էր վաճառել զանոնք Ղալաթիոյ վատաբարոյ տանց միջնորդաց ։ Սակարկութիւն եղաւ 35 ոսկւոյ ։ Բարեբաղդաբար Պ. Մոսթրաս վաճառականն իրողութիւնն իմանալով փութաց իմաց տալ ռուսական հիւպատոսարանին, որ երկու աղջիկներն ազատեց ։

Սգամպուլ իբր հետաքրքրաշարժ ինչ կարտատպէ Կ. Պոլսէն հոկտ. 30 թուով Պերլինի [illegible] լրագրին ուղղեալ թղթակցութեան մը սա հատուածն.

«Նիքիթա իշխանին դեսպան Պ. Վուլքովիչ, երկուշաբթի կայսերական պալատն ընդունուեցաւ գրեթէ միեւնոյն մեծարանօք, որով կը պատուէին մեծ տէրութեանց դեսպանք ։ Վեհապետն այս առթիւ Պ. Վուլքովիչի շնորհեց [illegible] Մեծ-Եռւթի (*) տիտղոսն ։ Յայտնի է թէ Էմիրէն դղեակ մ'է, զոր Սուլթանը Նիքիթա իշխանին նուիրեց վերջերս ։ »

Զմռնանք յաւելուլ թէ [illegible] ընդհանրապէս արեւելեան գործոց իբրեւ քաջահմուտ թերթ մը կընկատուի ։

Աֆիօն Գարա-Հիսարէն մեզ կը գրեն.

« Ամսոյս 6/18ին շաբաթ գիշեր ժամ 10ը քառորդ անցած երկրաշարժի թեթեւ ցընցում մի տեղի ունեցաւ հարաւէն ի հիւսիս ։ Հետեւեալ օրն երկու ժամու չափ ձիւնախառն անձրեւ տեղաց, և սաստիկ փուք ու փոթորիկ ըրաւ ։ Օդը, որ մինչեւ ցայն օր ամառնային էր բոլորովին, յանկարծական փոփոխութիւն մը կրեց. ցրտագին օդերն որք կը տեւեն ցայսօր, վերահաս ձմերան նշան մ'են, թէ և ձիւն այնչափ կանուխ չէ սկսած երբէք ։

« Գողութիւնք կը շարունակեն յաճախել, և պակաս չեն նորանոր դէպքեր որք հետզհետէ յանդուգն կերպարան մը կառնուն ։

« Տեղւոյս կառավարիչ Իպրահիմ Սարիմ պէյ դեռ չէ վերադարձած, և կերեւի թէ երկար ժամանակ բացակայ պիտի մնայ իւր պաշտօնէն զոր փոխանորդաբար կը վարէ Հաքիմ էֆէնտին ։ »

Ուպիչինի Եւրոպացի հեղինակն որ մասնաւորապէս Արեւելքի վրայ իւր հրատարակութիւններովը ծանօթ է, մեռեր է այս օրերս ։ Պ. Ուպիչինի ծնած է 1818ին. 1846ին Արեւելեան քաղաքներն այցելելով, երկար ժամանակ մնաց ամենուրեք, եւ ի վերջոյ Ռումանիոյ ազգային կուսակցութեան պետերուն հետ բարեկամութիւն հաստատեց ։ Երբ 1848ի դէպքերն յիշեալ կուսակցութիւնը պաշտօնի կոչեցին, Ուպիչինի առժամեայ կառավարութեան քարտուղար անուանեցաւ և գործոն դեր մ'ըստանձնեց ։ Ապա, գործէ քաշուելով, առանձնացաւ և Արեւելքի վրայ իւր ուսումնասիրութիւններն հրատարակեց, ի մէջ այլոց «[illegible]» անուն գիրք մը յորում ընդարձակօրէն կը խօսի նաեւ հայոց վրայ ։

Թավալլայէն կը գրեն առ Նէօլօղոս, թէ գիւղացիք լաւ գներով վաճառած լինելով իրենց ծխախոտն օսմանեան և աւստրիական Րէժիի գործակալաց, առեւտուրն զգալի կերպիւ ոգեւորեր է այն կողմեր ։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԹՐԱՄՈՒԷՅԻՑ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ

Աւստիկ այն արժէթղթոց թիւերն, որք 1884 նոյեմբեր 3ին տեղի ունեցած հինգերորդ վիճակահանութենէն շահած են ։

« [illegible] »

202	1366	2085	2968	4014	4430	5132	6168
227	1423	2559	3124	4141	4474	5137	6183
361	1429	2666	3556	4275	4690	5402	6195
544	1791	2747	3594	4305	4850	5537	6507
591	1830	2740	3614	4341	4858	5570	—
928	1831	2753	3843	4366	5020	5649	—
1232	1851	2897	3868	4383	5104	5984	—

Վերոյիշեալ արժէթղթերը պիտի վճարուին յառաջիկայ դեկտեմբեր 1էն սկսեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին, ուր ցուցակներ պիտի դրուին արժէտարց տրամադրութեան ներքեւ ։

Կ. Պոլիս 3 նոյեմբ. 1884

Ընդհանուր Տնօրէնութիւն

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԹՐԱՄՈՒԷՅԻՑ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ
1884 Հոկտեմբեր 1էն մինչեւ 31
ՀԱՍՈՅԹՔ

	Օրական	Ամսական
Պէշիքթաշի գիծ	5,640·48	174,855·—
Պոլսոյ »	4,760·55	147,577·25
Շիշլիի »	5,546·28	171,934·75

Ընդհանուր Տնօրէն
Ա. ԹՐԻՒԼԷ

Կ. Պոլիս, 1884 նոյեմբ. 4

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ
([illegible])

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

ՔՈԼԵՐԱՆ ԻՏԱԼԻԱ

Հռոմ, 4 նոյեմբ. եր.

Այս օրերս միայն 7 հոգի մեռած են քոլերայէ յԻտալիա ։

ՔՈԼԵՐԱՆ Ի ՃԷԶԱՅԻՐ

Ալժէ, 4 նոյմ. եր.

Այսօր 5 հոգի մեռան քոլերայէ յՕրան ։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ԴԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ
Ղալաթիա, 24 Հոկտեմբեր

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ (պահքայի)	110
3 » » » (վճռական)	109 3/4
» Բարիզ » (պահքայի)	22 90
» » » (վճռական)	22 97 1/2

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

Երեք երեկոյ գոցուեցաւ (Գ. Կ.) դհկն....	8 38 1/2
Պօրսային գոցուելէն վերջը » » ...	8 38 1/2
Բերայի մէջ » » ...	—
Առաւօտուն բացուեցաւ » » ...	9 1/2
Բարձրագոյն գին » » ...	9 1/2
Նուազագոյն » » ...	9
Կէս օրին » » ...	9
Իւնիֆիէ Եգիպտական	73 35
Երեկ իրիկուն գոցուեցաւ	73 5
Բերայի մէջ	73 35

Այս առտու բացուեցաւ	73 32 1/2
Կէս օրին	22 1/2
Չէվալէսիզ	19
Բէօր գօնսօլիտէի	—6 1/2
» իւնիֆիէի	—
փոխառութիւն 1863 (գ. կ.) ֆր.	72
» 1865 » »	57
» 1869 » »	50
» 1873 » »	45
Պօն տիւ Թրէզօր Անգլ. Լր.	21 25
Բուժէլիի երկաթուղի ֆր.	45 25
Օպլիկասիօն տը Բրիօրիթէ »	—
Բաժնեթուղթ Լաւրիօմի »	78

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Սօսիէթէ ժէնէրալ Անգլ. Լր.	3 30
Քրէտի ժէնէրոլ (գ. կ.) Օսմ. Լր.	7
Պանք տը Գ.նս »	5 30
Սօս. Շանժ է վալէօր Օսմ. Լր.	3 27
Թրամուէյ » »	282 1/2

Ընթացք դրամոց

Օսմանեան ոսկի ղրշ.	100
20 ֆրանքնոց »	87 39
Անգլիական ոսկի »	110 14
Բօլ իմբէրիալ »	90 12
Քրիմից »	51 25
Ռուսլի Թղթադրամ »	8 89
» արծաթ »	89 30
Ֆիօրին »	9 —
Մէճ. արծ. (տարբ.) »	107 39
Վեցնոց »	103 5
Հինգնոց »	103 10
Մէթալիք »	99 20
Պղինձ »	800
Թղթադրամ »	3000

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 4 Նոյեմբեր ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. քօնսօլիտէ գոցուեցաւ	100 7/16
Օսմ. բացուեցաւ	8 1/4
» » գոցուեցաւ	8 1/8
Օսմ. փոխառութիւն 1865	11 1/4
» » 1869	10
» » 1871	69 3/4
» » 1872	20 1/4
» » 1873	8 3/4
փոխառութիւն 1877	82
Պանք Օթօման	13 1/4
Ռուսական փոխառ. 73 (գ. կ.)	95 1/8
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիէ)	87 1/2
» առանձ. (բրիվիլէժիէ)	—
Տայրա Սանիէ	—
Տօմանիալ (փոխառ. Րօչիլտ)	89 1/2
Հունգարական պարտաթուղթ 1877	102 3/8
փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25 45

Վիէննա, 4 Նոյեմբեր ժամ 4 երեկոյ

փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	122 10
Օսմանեան երկաթուղի	20 20

Բարիզ, 4 Նոյեմ. ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 % բաց	108 27 1/2
» » 3 % բաց	78 77 1/2
Օսմանեան քօնսօլիտէ բացուեցաւ	8 30
» » գոցու. (գ. կ.)	8 32 1/2
» » 1865	60
» » 1869	51
» » 1873	45
Օսմանեան երկաթուղի	46
» Բէժիի բաժնեթուղթք	525
Պանք Օթօման	585
Գրէտի Լիօնէ	527 50
» Ֆօնսիէ	1297 50
Բաժնետոմս Լիոնի (գուբ. կոր.)	1232 50
Սուէզի ջրանցք	1915
Ռուսական 5 % 1877ի	99
Իտալական Ռանթ	96 97 1/2
Եգիպտական միացեալ գոց	338 75
Սպանիական (արտաքին)	59 3/8
Բրիօրիթէ Թիւրք	381 25
5 % Հելլենական	363 75
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 25

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՐՍ

Նոյեմբեր 4 ժ. 10, վ. 30

Ֆրանս. Ռանթ, 4 1/2 %	108 23 3/4
Օսմանեան »	8 35
Եգիպտական միացեալ	336 25

ՄԻԱՑԵԱԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ՀԱՅՈՑ

(Շարունակութիւն և վերջ)

Դիւանս այս պարտքը կատարելէ յետոյ, կուգայ առաջարկել ձեզ ինչ ինչ միջոցներ որոցմով կարելի է հաւասարակշռել մեր Ելմտացոյցի հասոյթից և ծախուց գլուխներն: Ինչպէս կը տեսնուի ձեր վաւերացման ենթարկեալ Ելմտացոյցէն, 275 Օսմ. ոսկւոյ բաց մը կայ դժբաղդաբար այս տարի: Մեր կարծեօք, անհրաժեշտ է հասոյթի նորանոր միջոցներով գէթ փակել այս բացն, եթէ անկարելի է հասոյթից առաւելութիւն մը ձեռք բերել: Արդարեւ թէեւ ներկայ շրջանի բացը մեծ գումար մը չներկայեր, սակայն կացութիւնը միշտ վտանգաւոր է, քանի որ այս տարեկան բացերն կրնան բարդուիլ հետզհետէ և բոլորովին սպառել օր մը մեր պահեստի գումարն որ արդէն շատ և շատ նուազած է դժբաղդաբար: Ուստի այս վտանգին կամ անպատեհութեան առաջքն առնլու համար ի՞նչ պէտք է ընել: Մեր կարծեօք, ձեռք առնուելիք առաջին միջոցն պէտք է լինի յանձնարարել Տնօրէն Ժողովոյ որ փոյթ տանի նոր մղում մը տալ անմիջապէս Կ. Պոլսոյ ամսական բաժանորդագրութեանց որ մեր հասոյթից ամենէն հաստատուն և ապահով աղբիւրներէն մին է իրաւամբ: Դժբաղդաբար բաղձացեալ վիճակին մէջ չգտնուիր հասոյթի այս կարեւոր աղբիւրն: Ելմտացոյցէն կը տեսնուի որ հազիւ հազ կարելի պիտի լինի 460 Օսմ. ոսկւոյ հասոյթ մը գանձել ամսավճարներէ ներկայ շրջանի մէջ: Այս գումարին մէջ կը գտնուի նաեւ Կ. Պոլսոյ բոլոր Մասնաճիւղներէ եկած հասոյթն: Թէ այս գումարն ո՛րքան աննշան է բաղդատմամբ այն գումարին որոյ կարող է ու պէտք է հասնի, ձեզ կը թողումք դատել: Եթէ մեր տումարները խառնենք, պիտի տեսնենք որ հազիւ մի քանի հազար Հայեր կը մասնակցին բաժանորդագրութեանց՝ մայրաքաղաքիս նման ընդարձակ ու մեծ քաղաքի մը մէջ, ուր այնքան ստուար թիւ մը կը կազմեն Հայերն: Ինչ, միթէ Ընկերութիւնը չէ՞ կարող, եթէ ոչ աւելի, գէթ 20,000 բաժանորդ ունենալ Կ. Պոլսոյ մէջ, և ո՞ր Հայն է որ պիտի մերժէ ամսական մէկ երկու դահեկանի բաժին մը վճարել Ընկերութեան: Հարուստէն սկսեալ մինչեւ աղքատն, մեծէն սկսեալ մինչեւ փոքրն, ամենքն ալ սիրայօժար կերպիւ պիտի նպաստեն Ընկերութեան, եթէ յարմար և մինչեւ ցարդ ի գործ դրուած միջոցներէն տարբեր եղանակաւ մը դիմուի իրենց, հարկ է գտնել և ի գործ դնել այս եղանակն, հարկ է նոր և ազդու մղում մը տալ մեր Մասնաճիւղերու աշխատանաց, հարկ է ամեն կարելի միջոց ձեռք առնուլ որպէս զի ո՛ և է անհատ մը անտարբերութիւն ցոյց չ'տայ Միացեալ ընկերութեանց նկատմամբ: Սակայն այս արդիւնքն ձեռք բերելու համար մեր Վարչութեան անդադար աշխատութիւնը բաւական չէ միայն, այլ և Կեդր. Ժողովոյս և համայն Երեսփոխանաց գործակցութիւնն անհրաժեշտ է: Մէն մի Երեսփոխանի նուիրական պարտականութիւնն է իւր կարողութեան չափով գործակցիլ Տնօրէն Ժողովոյ և օժանդակել նորա ջանից ու աշխատանաց: Մէն մի ազգասէր Հայու պարտքն է նմանապէս յօժարափոյթ և եթէ կարելի է, ինքնաբերաբար նպաստել Միացեալ ընկերութեանց, որ իւր օգտակարութիւնը ցոյց տուած է Ազգին այսքան տարիներէ ի վեր: Եթէ պէտք է ճշմարտութիւնը խոստովանիլ, Միացեալ ընկերութիւնք իրենց անձուկ վիճակի պատճառաւ դեռ շատ հեռի են իրենց կոչման համապատասխանելէ: Ծախսուած գումարներն շատ աննշան են բաղդատմամբ պիտոյից: Մեր տարեկան Ելմտացոյցք փոքր գումարներ միայն կը ներկայեն, որք պատիւ չ'են կարող բերել մեզ նման Ազգի մը որ սկզբունք պէտք է ընտրէ իրեն իւր ոյժը նուիրել իւր գաւառացի եղբարց մէջ կրթութեան ծաւալման: Հայոց Միացեալ ընկերութիւնք հազիւ 27–28 վարժարան կը խնամեն այսօր թէ՛ իրենց և թէ՛ ուրիշ հաստատութեանց ծախիւք, մինչ պէտքերն անհուն են: Հայաստանի ու Կիլիկիոյ մէջ դեռ կան շատ ու շատ քաղաքներ ու գիւղեր ուր ժողովուրդը զուրկ կը գտնուի ամէն տեսակ կրթութենէ, ուր ժողովուրդը չունի ոչ եկեղեցի, ոչ քահանայ և ոչ դպրոց, կան տեղեր ուր ժողովուրդը մոռցած է բոլորովին իւր մայրենի լեզուն և օտար լեզուաւ կը կատարէ մինչեւ իսկ իւր եկեղեցական արարողութիւնքն: Իրաց այս վիճակին մէջ, ամէն ազգասէր Հայու պարտքն է ոյժ տալ Միացեալ ընկերութեանց և այնպիսի վիճակի մը մէջ դնել զայդ որ կարենայ համապատասխանել իւր կոչման: Մենք չենք յուսահատած այս մասին, չենք յուսահատած նմանապէս մեր Ազգէն, որոց ինչպէս թերութիւնքն, նոյնպէս և առաքինութիւններն կը ճանչեմք և գիտեմք ապահովապէս որ հակառակ մայրաքաղաքիս մէջ տիրող դրամական ծանր վիճակին, հակառակ մեր ազգայնոց մէջ հետզհետէ ծաւալող աղքատութեան, մեր ազգն բաւական ազգասիրութիւն պիտի ունենայ դարձեալ ուղղելու համար մինչեւ վերջը կանգուն պահել Հայոց Միացեալ ընկերութեանց նման կարեւոր և օգտակար հաստատութիւն մը և բաղձալի ու աւելի բարձր կացութեան մը մէջ դնել զայն վերջապէս: Արդարութիւն չէ սակայն որ բոլոր բեռը ծանրանայ միմիայն մայրաքաղաքս բնակող ազգայնոց վրայ. հարկ է որ գաւառացիք եւս իրենց կարողութեան չափով նպաստեն Ընկերութեան, քանի որ իրենք ամենէն աւելի պիտի վայելեն արդիւնքն: Պէտք է որ ոյժ տան իրենց Մասնաճիւղերուն և գովելի եռանդեամբ մը մրցին իրարու հետ: Մասնաւորապէս պէտք է յանձնարարենք մեր Վարչութեան որ ամէն ճիգ թափէ տարեկան որոշ նպաստ մը ստանալու համար այն տեղացիներէ որոց քով վարժարաններ կը պահեն Հայոց Միացեալ ընկերութիւնք: Ուրախ ենք որ ինքնօգնութեան ոգին սկսած է արդ մուտ գտնել մեր գաւառացի ազգայնոց մէջ, որոյ նշան մը պէտք է համարիլ այն նպաստներն զորս կ'ստանամք մի քանի քաղաքաց ու գիւղօրէից, զորօրինակ Բզիի, Չմկածագի, եւ ազգայիններէ. սակայն հարկ է որ այս ոգին մուտ գտնէ ամէն ուրեք և այն ամէն քաղաքներն ու գիւղերն, ուր վարժարաններ բացած ենք, տարեկան որոշ գումար մը վճարեն Ընկերութեան, եթէ չեն վճարեր արդէն. հակառակ պարագային, որոշ պայմանաժամէ մը յետոյ պէտք է որ Ընկերութիւնը փակէ անպատճառ իւր վարժարաններն և այլուր փոխադրէ զանոնք, այնպիսի տեղեր որոց ազգայինք աբրամադիր լինին աւելի արժանօրէն գնահատել իրենց եղած բարիքն: Հարկ է յանձնարարել նաեւ մեր Վարչութեան ի հարկին վարժարան բանալ միայն այն տեղերն որոց ազգայինք պիտի յօժարին ո՛ և է կերպիւ նպաստել Ընկերութեան: Կ'առաջարկեմք որ Պատ. Ժողովք որոշման ներքեւ առնու այս ամէնն, որպէս զի ըստ այնմ տնօրինուի պարտ ու պատշաճն: Պէտք է խնդրել նաեւ Տնօրէն Ժողովէն որ վարժարանաց համար ղրկուած գրքերն ու պիտոյքներն ձրի տայ միայն այն աշակերտաց որք բացէ ի բաց անկարող են վճարել նոցա գինն, իսկ հարուստն պէտք է իւր քսակէն գնէ զանոնք անպատճառ. պէտք չէ որ մեր ներօգամտութեամբ վարժեցնեմք հարուստ գաւառացին նկատել կրթութիւնն իբր անպէտ բան մը որ ձրի միայն կ'աւանդուի: Գիտեմք արդէն որ մեր Վարչութիւնք ի սկզբանէ հետէ ուզած են հարուստ աշակերտաց ձրի չտալ դասական առարկայներն, սակայն պէտք չէ որ մեր պաշտօնեայք թուլութեամբ վարուին այս մասին, ուստի և հարկ է որ նոր հրահանգներ ուղղուին իրենց այս մօտ անմիջապէս:

Հարկ է նաեւ որ մեր Ռուսիաբնակ ազգայինք թօթափեն այն անտարբերութիւնն զոր մի քանի տարիներէ ի վեր ցոյց կուտան Հայոց Միացեալ Ընկերութեանց նկատմամբ: Կը յիշուի անտարակոյս որ իրենց փափագանաց համար էր մասնաւորապէս որ միացումն տեղի ունեցաւ նախկին երից ընկերութեանց մէջ, միացում մը որ շատ աւելի արդիւնաւոր պիտի լինէր անտարակոյս եթէ մեր Ռուսիաբնակ ազգայինք շարունակէին իրենց նպաստներով գործակցիլ մեր ջանից: Դժբաղդաբար այս կողմէն ամէն նպաստ ու յարաբերութիւն դադրած է մի քանի տարիներէ ի վեր: Մեզ չը վերաբերիր քննել հոս մի առ մի այն ամէն պատճառներն որք յառաջ բերած են Ռուսահայոց այս մեկուսացումն ու անտարբերութիւնը: Ամէն բանէ յառաջ մեր Ռուսիաբնակ ազգայինք պարտաւոր են յիշել թէ Հայոց Միացեալ ընկերութեանց ստանձնած ծանր գործն ամբողջ Ազգին կը պատկանի և ոչ մի միայն Թուրքահայոց: Ռուսահայոց միջոցներն մեծ են բաղդատմամբ մերիններուն և կրնան, եթէ ուզեն, նախանձելի դիրքի մը վերածել Ընկերութեան այժմեան անձուկ վիճակն: Իրենց ձեռքն է կատարել այս մեծ գործն և ըսել չը տալ ապագային մեր յաջորդ սերնդեան թէ Ռուսահայք աւելի յողդողդ քան Թուրքահայս, չուզեցին յարատեւութեամբ շարունակել գործ մը զոր իրենք խրախուսած և յառաջ տարած էին ի սկզբան: Մեր Վարչութեան պարտքն է կանոնաւոր յարաբերութիւն հաստատել և ունենալ միշտ Ռուսահայոց, ինչպէս նաեւ աշխարհիս չորս կողմը ցրուեալ մերայնեաց հետ: Վարչութիւնը պարտական է ամէն տարի տպագրեալ տեղեկագրերու միջոցաւ ծանօթութիւն տալ Ազգայնոց՝ Ընկերութեան գործոց վրայ, և մերթ ընդ մերթ ալ լրագրաց միջոցաւ տեղեկութիւն հաղորդել պարբերաբար ժողովրդեան իւր վիճակի վրայ, վառ պահելու համար այս կերպիւ համայն ազգայնոց սէրն ու համակրութիւնն դէպ ի Ընկերութիւնն: Մենք չենք ուզեր քննադատել սակայն մեր Վարչութեան ընթացքն, որ գովելի է: Գիտենք թէ մեր Վարչութիւնն ձեռքէն եկածն ի գործ դրած է բարեկարգելու համար Ընկերութեան վիճակն և մասամբ ալ յաջողած է, ինչպէս ցոյց կուտայ ներկայացեալ Ելմտացոյցն, և եթէ բոլորովին չէ յաջողած կանոնաւոր ու նախանձելի դիրքի մը մէջ դնել Ընկերութիւնն, պատճառն այն է նախ որ իւր կամքէն անկախ պարագայներ արգելք եղած են իրեն, և երկրորդ՝ և ոչ մէկ Վարչութիւն կարող է իւր առանձին ոյժերով այսքան մեծ գործ մը կատարել. համայն Երեսփոխանաց գործակցութիւնն, ինչպէս ըսինք, անհրաժեշտ է ասոր համար: Պէտք է որ կանոնաւորապէս գումարին մեր Ընդհանուր Ժողովներն, պէտք է որ բոլոր Երեսփոխանք ներկայ գտնուին խմբովին և իրենց աջակցութիւնն ու գործակցութիւնն ինքնաբերաբար ընձեռեն մեր Վարչութեան:

Երբ այս ամէն միջոցները ձեռք առնուին ազդուապէս, երբ հասոյթի նորանոր միջոցներ ունենալու հետամուտ լինին մեր Վարչութիւնք և երբ մենք համայն Երեսփոխանքս սրտ ու միաբան օժանդակութիւն մ'ընծայեմք մեր Վարչութեանց, մենք ապահով եմք որ ոչ միայն մեր Ելմտացոյցներուն մէջ յաջորդաբար տեսնուած բացը կը գոցուի, այլ և հասոյթից առաւելութիւն մը կը գոյանայ, որ թոյլ կուտայ մեզ ընդարձակել մեր գործունէութեանց արդի անձուկ ասպարէզն և կուտենամք պահեստի պատկառելի գումար մը որ ամէն վտանգ կը հեռացնէ մեզմէ: Այս բարեբաղդ կացութեան հասնելու համար համայն ազգայնոց գործակցութիւնն անհրաժեշտ է: Ուստի ներկայիս հրաւէր կը կարդամք ջերմապէս համայն մերայնեաց որք ի սփիւռս աշխարհի, ի Թուրքիա, ի Ռումանիա, ի Ռուսաստան, ի Պարսկաստան և ի Հնդկաստան, նպաստել մեր այս հաստատութեան որ կոչուած է մտաւոր բարօրութիւնը պատրաստել մեր գաւառացւոց: Ամօթ կը լինի մեզ համար եթէ չկրնամք պատուաբեր դիրքի մը մէջ դնել Հայոց Միացեալ Ընկերութիւնն որ անդրանիկը կը հանդիսանայ մեր կրթական հաստատութեանց մէջ և իւր յարատեւութեամբ ցոյց տուած է արդէն թէ արժանի է Ազգին վստահութեան ու խրախուսանացը: Մասնաւորապէս ամօթ կը լինի Հայ երիտասարդութեան համար եթէ օր մը վտանգի ենթարկուի այս Ընկերութիւնն որ նորա սեպհական ծնունդն և կարեւորագոյն գործն է: Այս մասին մեծ է մեր պատասխանատուութիւնն ապագային առջեւ:

Անդամք Ելմտական Դիւանի
Միացեալ Ընկերութեանց Հայոց
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԿԻՒԼՊԷԿԵԱՆ Ատենապետ
ԳԷՈՐԳ ՇՆՈՐՀՔԵԱՆ Ատենադպիր
ԿԱՐԱՊԵՏ ՍԸՎԱՃԵԱՆ Անդամ

ՄԱՀՈՒԱՆ ՄԸ ԱՌԹԻՒ

—

(Շարունակութիւն և վերջ)

«Որքա՛ն ես կ'աշխատէի ըմբռնել այն կապն որով կապուած եմ մարդկութեան հետ, կը շարունակէ դժբաղդ Մարիա Իվանովնան. որովհետեւ մարդկութեան գաղափարը չէ կարելի հասնիլ ուրիշ կերպով: Իմ կարծիքովս ես այն եզրակացութեան եկայ թէ մարդկութեան համար այն եմ, ինչ որ է կաթիլ մը ջուրը Ովկիանոսի համար: Իսկապէս, դեռ աւելի եւս քիչ, ըստ ուրում որքան ալ Ովկիանոսէն ջուր վերցնես, այնու ամենայնիւ նորա ջրի մի փոքրագոյն մասն անգամ չի պակսիր. նմանապէս, որքան ալ որ մահը հնձէ մարդկային կեանքը, սա ո՛չ թէ կը նուազի, այլ տակաւ առ տակաւ կը բազմանայ: Ուրեմն, թուաբանօրէն, ես գոյութիւն ունիմ թէ չունիմ, մարդկութեան կամ նորա անհատականութեան համար բոլորովին միեւնոյն է:

«Չգիտեմ թէ կա՞յ արդեօք մէկն որ չհասկնայ իմ ըսածներս. բայց ինձ համար այս թուաբանական հաշւոյ մէջ խորին հրճուանք ամփոփուած է, զի կ'արդարացնէ կենացս վրայ ձեռք բարձրացնելու իմ որոշումս: Ամենքն ալ լաւ կը հասկնային զիս, եթէ զրկուած լինէին իրենց կեանքի վրայ իրաւունք ունենալէ, այսինքն թէ անոնցմէ խլէին իրենց կեանքի թելը խզելու միջոցը, երբոր ուզեն. և այդ մարդկային իրաւանց ամենամեծն, ամենաթանկագինն է, եթէ իրօք մարդ իրաւունք ունի:

«Կը մտածէ՞ք, կ'ըմբռնէ՞ք թէ ի՛նչ աւելի քաղցր, աւելի թանկագին և միանգամայն աւելի մարդավայել է քան այն միջոցը, որով ուզած րոպէին կարող ես կտրել, դառն տանջանքը փոխել անվրդով հանգստութեան հետ, և միեւնոյն ատեն ընդ միշտ ի բաց վանել վերաւորանքը, թշուառութիւնը, անբաւականութիւնը, և այն թունաւէտ դառնութիւնը որ հաւաքուած է վշտով, յուսահատ կեանքով և դէպի մարդիկ տածած զզուանքով . . . :

«Կը տեսնեմ որ շատ փիլիսոփայութիւն ըրի, և զարմանալի չէ եթէ այս գիպուածի մէջ որ և մի տեղ սխալած լինիմ. զա՛, համայն փիլիսոփայութեան յատկանիշն է: Իմ տրամս, իմ եղերերգս խիստ պէս շատ հասարակ է և զայն հասկնալու համար հարկ չէ երկնաճեմ մտածում:

«Լաւ խօսքերու շարքին մէջ կը յիշուի և գիտութիւնն, ինչպէս յայտնի է, որ մեր ժամանակներս մի առանձին, նուիրական, պատիւ նշանակութիւն ստացեր է, սակայն բոլորովին առանց օգտի «նոր» կնոջ համար: Գիտութիւնն ի հարկէ գեղեցիկ բան է, բայց անոր նկատմամբ կրկնակի մեծ տարակուսանք յառաջ եկեր է մեր—կուրսիստուհիներու—մէջ: Մէկ կողմէն անչափ ուրախացան «Կուրսերու» բացման պատճառաւ, որ միանգամայն առաջնորդեալ իտալական ծրագրով իբր թէ կը փոփոխէ դարերով կազմուած բնտանեկան—կենցաղական կապերն և յանկարծ կը վերածէ բոլորովին նոր, անկախ, ուժեղ քաղաքացի կնոջ տիպարին, որ յաղթական կերպիւ ամեն ասպարէզի մէջ կը մրցի առաջնութեան դափնին խլել իւր հազարամեայ ճնշողի ձեռքէն. միւս կողմէ, ինչպէս որ միշտ կը պատահի, չափազանց լայն, վճռողական և գործոց բնական ձեւով անիրագործելի ցնորամիտ պահանջմանց յայտարարութեամբ՝ գաղափարական ճնշող բանակի—խմբակի մէջ առաջ բերաւ աւելի եւս չափազանցեալ, անթոյլատրելի և աղաղակող երկիւղ:

«Բնական է որ կանացի գիտութիւնն այսպիսի վառ հողի վրայ դրած չլինելով, պէտք է որ վիճելի խնդիր դառնար, և մաքառման ու անվճռութեան տեսակէտով այնպիսի յիմար կերպով վճռուեցաւ, որ կանանց բարձրագոյն կրթութիւնը դուրս կուգայ իբր [illegible] աւելորդ մի բան; իսկ ըստ այլոց՝ բոլորովին վնասակար:

«Այդ եզրակացութիւնը միանգամայն արժանի է ճնշողներուն, բայց որովհետեւ անոնք մեծամասնութիւն կը կազմեն և ոյժն իրենց կողմն է, հաւանական է որ վերջապէս վերջ տրուի կանանց բարձրագոյն գիտութեան: Ես իմ կողմէ կարող եմ անկեղծութեամբ ըսել որ «Կուրսերը» մտայ ո՛չ լաւ խօսքերէ համոզուած, ո՛չ պաշտպանելու կանանց իրաւունքներն և ո՛չ բողոքելու և ցոյց ընելու ճնշող դասակարգի դէմ: Եւ ես լաւ գիտեմ որ մեր ուսանողուհեաց մեծամասնութիւնը նոյնպէս այդպիսի քաղաքական վերացականութիւններով երբէք չզբաղիր, և կը նայի իւր անհամեմատ հասարակ պարտականութեան վրայ պարզ կանանց գործնական եղանակաւ:

«Եւ ի՛նչպէս չհասկնալ թէ բնութիւնն և կեանքը շատ հանճարեղ օրիորդներու համար այնպիսի բացառիկ, օրհնաւոր դրութիւններ կ'ստեղծեն, որ իրենց ուղղակի փրկութիւնն ու միակ ապաստանարանն են բարձրագոյն գիտութիւնն և անկէ առաջ եկող անկախութիւնն, այնպիսի ապաստանարան, որպէս օրինակի համար երբեմն վանքերը կը ծառայէին մեր պապերու, որոնք մեզ պէս միանման դրութեան մէջ կ'իյնային:

«Ես նոյն իսկ ինձ համար կ'ըսեմ, օրինակի աղագաւ, որ հայրենի տան մէջ օրիորդ ծաղկած ժամանակս երբ զիս ամուսին ընտրէր որ և է մի համակրելի մարդ (իսկ հակառակ դառն դէպքի մէջ, և անճոռնի, անհամակրելի երիտասարդ ես չէի մերժեր), և առաջարկուէր ինձ մինչեւ անգամ ամենահամեստ «գիւղական բաղդաւորութիւն», ես անտարակոյս, առանց դեգերելու, կը հաւանէի պսակուիլ և բարձրագոյն «կուրսերն» ալ բոլորովին կը մոռնայի. մոռացնել կ'ստիպէին զիս նոյն իսկ եղբայրներս ալ: Ես չեմ գիտեր թէ այն ժամանակ բաղդաւոր կը լինէի՞ թէ ոչ. ինձ այսպէս կը թուի թէ ոչ. բայց անկասկած, եթէ ես երախաներ ունենայի, այն ժամանակ կեանքս չէի վերջացներ որպէս այժմ: Այսպէս կը մտածեմ անոր համար որ այժմ ալ երբէք իմ սեփական երախաներ չունենալով հանդերձ, չափազանց կը սիրեմ այդ անմեղ փոքրիկ հրեշտակներն, որոցմէ սովորաբար առաջ կուգան այնպիսի մեծ անպիտաններ . . . : Երախաներուն վրայ կը տեսնես և կը գուշակես թէ մարդը կարող էր աւելի լաւ և մաքուր լինել, քան ինչ որ է այժմ:

«Բայց — այսպէս է արդէն իմ բաղդս — ոչ ոք ո՛չ մէկ անգամ առաջարկեց ամուսնանալ ինձ հետ, և այնպէս եղաւ որ մինչեւ անգամ երբէք և ո՛չ մէկի առաջ հարսնացու չեմ համարուած: Ամենէ առաջ նախ մայրս զիս արգիլեց իմ այս ցանկութեան մէջ, առելութեամբ նկատելով, երբ ես կը մեծնայի օր օրի վրայ, թէ ինձմէ սպասուելու չէ գեղեցիկ և հանճարեղ օրիորդ, որուն չքնաղութեամբ որ և է մի փեսայացու կարելի լինէր գրաւուիլ: Տգեղ, դէչ կերպով դաստիարակուած և երիտասարդները «գրաւելու» գիտութեան մէջ բնաւ չդաստիարակուած, միշտ մի կերպ հագուած, օժտէ միանգամայն զուրկ, այլ ես ի՛նչ կերպով կարող էի հարսնացու լինել, մինչեւ անգամ նախանձական փեսայացուներու համար:

«Ուրեմն պէտք էր մի կերպ պատրաստուիլ, տնաւորուիլ, որ և է մի տեղ իմ որբութիւնս ծածկել և ուղղակի ապրուստ հայթայթել: «Կուրսերը» և անոնցմէ առաջ եկած ինքնակամ, ապահովուած աշխատանքի ծրագիրը՝ սեփական և հասարակութեան օգտի համար, փրկական մի ծովափ երեւցաւ ինձ, իմ անմխիթար վիճակիս միակ ելքը, և այնպիսի մի լաւ գործ որ մինչեւ վերջը կը գոհացնէր և ապրելու միջոց կ'ընձեռէր:

«Այդ ժամանակը, «Կուրսերը» մտնելէս առաջ, զիս կը նեղացնէին և կը վախցնէին մանաւանդ գոյութեան ունայնութիւնը և աննպատակ վիճակը. այլ յոգնութենէ և աշխատութենէ ես երբէք չեմ եղ կեցեր: Այդ հիման վրայ, «Կուրսերու» դժուարութիւններն ո՛չ միայն զիս չէին վրդովեր, այլ մանաւանդ ոգեւորութիւն կ'ազդէին:

«Վերջապէս ես հասայ իմ ցանկացած նպատակիս: Եկայ Բեդրբուրգ, ընդունուեցայ «Կուրսերը»: Սովրեցայ . . . : Սովրեցայ առաջին, երկրորդ տարին. կարծեօք, ամեն բան իր ճանապարհովը կ'ընթանար: Դէս ու դէն կ'երթայի: Ինչպէս ձուկը սառուցին կը կպչի, ես ալ կէս կ'ուտէի, կէս կը քնանայի, ցրտէն կը սառէի: Բայց հօ՛, այսպէս կարելի չէր . . . պէտք է նպատակին հասնիլ. բայց ահա այստեղ այնպիսի հանգամանքներ ծագեցան, այնպիսի չարչարանքներ կրեցի, որ յանկարծ իմ նպատակս մոռցնել տուին ինձ. այսինքն այդ նպատակ դադրեցաւ այլ ես անհրաժեշտ, անձկալի երեւալ ինձ. ըստ որում նոյն իսկ կեանքս ինձ զզուելի, աննպատակ և անպէտք դարձաւ:

«Այս բանիս սկիզբը շատ օտարոտի էր, և մինչեւ անգամ կարծեմ թէ անբացատրելի: Յանկարծ սկսեցի թափանցել ես զիս և կարծես թէ կողմնակի կերպով ինձմով հետաքրքրուիլ: Առաջ, այս բանս երբէք պատահած չէր ինձ և ես չգիտէի և երբէք ինձ չէի հարցներ թէ արդեօք ես ի՛նչ կերպարանք ունիմ. բայց ահա այստեղ այս ինքնաքննութիւնը տակաւ առ տակաւ սովորական դարձաւ և երբեմն բոլորովին յիմար ու ծիծաղելի մանրակրկտութեան հասաւ: Օրինակի համար, իրիկնամուտին սենեակս մեն կուգայի և ինձ կը թուէր թէ հէնց այդտեղ է ուրիշ մը, իմ աննկատելի եսը, որ կը թափանցէ զիս իւր փոքրիկ աչքերով, մինչեւ անգամ նոյն իսկ այդ աչքերն իմ երեւակայութեան մէջ կ'ստանային գոյն, շուք և արտայայտութիւն: Անոնք կարծես կաթնա—գորշագոյն էին, սառն բայց թափանցող շուքով, ծանր, անամօթ և ծաղրական. անոնց ընդդիմութեան տակ ես ղըլուռքով ու տանջանքով ինձ որպէս թէ մերկացած կ'զգայի, ո՛չ միայն մարմնով, այլ և ի ներքուստ . . . Անխնայ աչքերն ընդթափ ինձ ամբողջապէս կը տեսնէին և ես կը հասկնայի որ անոնց առջեւ վատ, խղճալի և բոլորովին անվայելուչ եմ. այդ բան հոլումաշ կ'ընէր զիս, որովհետեւ ես ինքս ալ կ'սկսէի զիս ներկայացնել վատ, տգեղ և խղճալի, և չէի կարող ուրիշ կերպ երեւակայել զիս: Մինչեւ անգամ ծիծաղելի է ըսել որ հասեր է մինչեւ այն տեղն որ ես սկսած եմ արտաքին տեսքովս զբաղուիլ, ուսումնասիրել զայն, գեղեցկացնել. նոյնպէս անզգալի կերպով ես բաց, համարձակ և վարմունքիս մէջ ազատ աղջիկը դարձայ երկչոտ, ամօթխած, խրօք կոտրուող, քնքոյշ օրիորդ: Ես կ'զգայի որ այս բոլորը անարգ, ցած բաներ են, բայց կարողութիւն չունէի ընդդիմանալ իմ մէջ յանկարծ լոյս ընկնող կողմնակի, թշնամական և գրեթէ բնազդական ոյժին:

«Երկար ժամանակ ես չէի կարող հասկնալ թէ ի՛նչ պատահեր է ինձ, բայց մի անգամ, երեկոյեան—երբէք չեմ մոռնար այդ երեկոյն, և կարելի է մեռնելուս վերջին խօսքը զայն անիծել ու օրհնել լինի — բոլորովին ուրիշ կրակոտ աչեր ինձ կրկին յուզեցին և շփոթեցին, նոյն արտայայտութիւնով որով կը ճնշէր զիս իրիկնամուտեան իմ ուրուականի նայուածքը: Տպաւորութիւնը խորին էր. երբ ես նայեցայ այդ գեղեցիկ աչքերը, շատ քաղցր կսկիծով զգացի թէ ինչպէս սրտի խորք կը թափանցէին իրենց կրակով և իրենց իշխանութեան տակ կը խոնարհեցնէին: Եւ այս արդէն տեսիլք չէր:

«Այսպիսի բաղդի, այսպիսի երջանկութեան կարելիութիւն իմ մտքէս անցեր է, և ես այդ մասին երբէք չեմ կասկածած: Այն ատեն միայն ես իմացայ թէ ո՛րքան վայրենի և միամիտ, որքան անհեթեթ ու անփորձ եմ: Այս մտածումը, ցնորքը մի անհմարժ տեսլեց, բայց այնքան բաւական էր որ իմ աչքերը բացուէին, և տեսնայի այն աստղին որուն համար պէտք էր ապրիլ, և զոր մի անգամ տեսնելէ յետոյ երբ նա անհետանայ՝ ապրիլ չարժէր:

«Հաւանական է որ մէկը մտածէ թէ այս տեղ կը վերջանայ մի զգայուն վիպասանութիւն, զոր ես չեմ ուզեր մանրամանօրէն պատմել . . . : Այո՛, պատմելու ճաշակ չունիմ, որովհետեւ ինձ համար այժմ ցաւալի և անախորժ է մտաբերել իմ յիմարութեան այդ աւելորդ փորձը: Բաց աղէկ, ինձ առանձին սէր—վիպասանութիւն չեմ ունեցած և չէի կարող ունենալ, որովհետեւ . . . որովհետեւ անոր դիւցազնը մինչեւ անգամ չկասկածիր թէ ինչպէս շքեղութեամբ ծագեր է իմ սիրտս: Կարծես այդ անհմարժով ամբողջ երկինքն, ամբողջ աշխարհը կը տեղաւորէր նա իւր մէջ: Այս եղելութիւնը իմ կեանքի մէջ [illegible] ալ չէ եղած մերժուած սիրոյ վրայ:

«Աւելորդաբանութի՛ւնք, պիտի ըսեն թերեւս ոմանք. բայց այդ եղելութիւնը ցոյց կուտար ինձ երջանկութեան կարելիութիւնը, և իմ ջանքերուս մէջ կեանքի հետ կապուելու որ և է մի կապ չգտնուիլն:

«Փորձը չյաջողեցաւ, և բաց ատոր, թշնաւորեց զիս. Նա սպաննեց ինձ մէջ կեանքի այն բնազդական ճաշակն, որով ես թշուառութեան կը տանէի, կը մարտնչէի, և միջինի աշխատասիրութեամբ կը ջանայի մագլել գիտութեան փշալից շաւղին:

«Մեծ բան է գիտութիւնը, գեղեցիկ է աշխատանքը, շատ լաւ են անտարակոյս «լաւ խօսքերը», և ես կը հաւատայի անոնց և կը մտածէի թէ այդտեղ է հոգին փրկելու համար ամբողջ հաւատոյ վարդապետութիւնը: Բայց յետոյ հասաւ րոպէ երբ ես յանկարծ մէկ կաթիլ սիրոյ համար կը զոհէի և գիտութիւն, և ասպարէզ և «լաւ խօսքերը»: Ո՛հ, ես բնաւ դէմ չեմ ո՛չ գիտութեան, ո՛չ լաւ խօսքերի. թո՛ղ լինին, մինչեւ անգամ անպատճառ պէտք է լինին. բայց, օ՛հ, թող անոնցմով վառի, տաքնայ սիրոյ պանծալի արերեգակը և թո՛ղ կինը ամեն բանէ առաջ և ամեն բանէ յետոյ միայ ամուսին, մայր, «ստեղծագործութեան պսակ», ինչպէս ըսած է մի բանաստեղծ:

«Կեանքը, առանց սիրոյ, մանաւանդ կանացի կեանքն, անապատ է, ուսկէց խիստպէս չարժեր անցնիլ: Եւ եթէ, օրինակի աղագաւ, ինձ համար, որուն ո՛չ առաջ և ո՛չ յետոյ չերեցաւ ուրիշ բան բացի յոյդ անապատէ, ուրեմն ո՛րքան շուտ վերջացնել ճանապարհորդութիւնը, այնքան լաւ է: Եւ ես ալ, առանց զղջալու, այդպէս կ'ընեմ, այն յուսով թէ վերջ կուտամ իմ անտանելի յոգնութեան . . . :

«Մնաք բարե՛ւ, մնաք բարե՛ւ, մնաք բարե՛ւ:»

Այս կերպով կը վերջանայ իմ ձեռքս ինկած Մարիա Իվանովնայի տետրակը:

Յառաջիկայ Դեկտեմբեր 31ին տեղի պիտի ունենայ ի Փարիզ Ճարտարագործութեան Պալատին մէջ, ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԶԱՐԴԱԿԱՆ ԱՐՈՒԵՍՏԻՑ վերջնական վիճակահանութիւնն, որոյ մէջ կը գտնուի ՀԻՆԳ ՀԱՐԻՒՐ ՀԱԶԱՐ ՖՐԱՆՔԻ հաւասար մեծ բաժին, ինչպէս նաեւ հետեւեալ 105 բաժինները.— 1 բաժին՝ 100,000 Ֆրանքի, 1 բաժին՝ 50 հազար Ֆրանքի, 2 բաժին՝ 25,000 Ֆրանքի, 1 բաժին՝ 10,000 Ֆրանքի, 20 բաժին՝ 1,000 Ֆրանքի և 80 բաժին՝ 500 Ֆրանքի: Այս բոլոր բաժինները վճարելի են Ֆրանսայի Պանքայէն:

ՏՈՄՍԻՆ ԳԻՆՆ Է ՄԷԿ ՖՐԱՆՔ

Ուրիշ ո և է վիճակահանութիւն մինչեւ ցարդ այսքան մեծ առաւելութիւններ ընձեռած է, և հասարակութիւնն այս վերջին անգամ է որ այսչափ կարեւոր վիճակահանութեան մը պիտի մասնակցի, որովհետեւ Ֆրանսական Խորհրդարանն ի մօտոյ պիտի որոշէ որ այսուհետեւ վիճակահանութիւնք 50 հազար Ֆրանքի դրամագլխէն անդին չանցնին:

Տոմսերը կը ղրկուին ի փոխարէն Պանքնօթներու, Չէքերու, Թղթատարական փոխանակագրերու (մանտա—բօսթ), ի հրամանի Պ. Հէնրի Ավընէլի, Տնօրէն Վիճակահանութեան, Փարիզ, Ճարտարագործութեան Պալատ:

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԵՐԱՇԽԱՒՈՐԵԱԼ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ
287 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔ

Ապահովագրեալք միայն տէր են երաշխաւորեալ դրամագլխոյն և ընկերութեան բոլոր շահերուն

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՄԱՐ
ՏՆՕՐԷՆ
Ա. Հ. ՍՔԷՅՑ
ԳՐԱՍԵՆԵԱՆ ԿԱԼԱԹԱ, ՀԱԼԱՃԵԱՆ ԽԱՆ

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ
ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՈՒՑ

ՄԻԱՑՈՒՄՆ ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ

ԱԶԴ

Օսմանեան Հանրային Պարտուց՝ միացման համար կնքեալ (քուփոնլու) արժէթղթոյ՝ Միացեալ Պարտուց նոր արժէթղթոց հետ փոխանակութիւնը տեղի պիտի ունենայ ի Կ. Պոլիս, 1884 նոյեմբեր 20էն սկսեալ Օսմանեան Կայսերական Դանքային մէջ, համաձայն հրամանագրոյն որ ի 8/20 դեկտեմբերի 1881։

Արձանագրեալ (մուգայյէտ) արժէթուղթք կրնան փոխանակութեան ենթարկուիլ, իսկ ո՛չ արձանագրեալ և ո՛չ ալ կնքեալ արժէթուղթք պէտք է արձանագրուին կամ կնքուին, փոխանակութեան (թէպտիլի) համար, 1885 փետրուար 13էն առաջ։

Արժէթղթոց կնքման գործողութիւնը պիտի դադրի 1885 փետրուար 13ին, իսկ այդ թուականէն յետոյ արձանագրութիւնը տեղի պիտի ունենայ համաձայն այն կանոնաց, որք Վարչական Խորհրդոյ կողմէ պիտի հաստատուին։

Մինչեւ 1885 փետրուար 13 ոչ արձանագրեալ և ոչ կնքեալ արժէթղթոց կտրոններն իրենց բոլոր արժէքը պիտի կորսնցնեն։

Միացեալ Պարտուց նոր արժէթուղթք 1885 մարտ ամսոյ կտրոնը պիտի կրեն, և միմիայն նոր արժէթուղթք ինչպէս նաեւ արձանագրեալ արժէթուղթք իրաւունք պիտի ունենան այդ և յաջորդ կտրոններուն վրայ նշանակեալ տոկոսին։

Բոլոր արժէթուղթք պէտք է արձանագրուին իրենց Միացումէն առաջ։

Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել արժէթղթոց Միացման յատուկ Վարչութեան։

ՋՐԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ

Կը ծանուցանէ հասարակութեան թէ կարող պիտի լինի մեքենայով ջուր մատակարարել ի ԲԵՐԱ, ԿԱԼԱԹԱ և ՎՈՍՓՈՐԻ գիւղերը մինչև ԵՆԻՄԱՀԱԼԼԷ, 1884 տարւոյ վերջանալէն առաջ։

Տեղեկութեանց և բաժանորդագրութեանց գրասենեակները կը գտնուին Բերա Թէքէ-Պաշի փողոց, թիւ 45, և Ղալաթիա Վոյվոտա փողոց, թիւ 14։

Բաժանորդագրութիւնք մէկ տարւոյ համար կը լինին և եռամսէից կը վճարուին։

Կարելի է բաժանորդագրել հետագայ երեք կերպով.

1. — ԿՇՌՈՒ ՎՐԱՅ, որով տանը մէջ ջրամբար մը կամ ծորակ մը կը հաստատուի և 24 ժամը մի անգամ որոշեալ քանակութեամբ ջուր կը տրուի։ Օրը 165 օխայ ջրի համար եռամսէին նուազագոյն գինն է 62 ½ ղրուշ ոսկի դրամ։

2. — ՀԱՇՒՈՅ ՎՐԱՅ, տրուած ջուրին քանակութիւնը կը չափուի մասնաւոր գործիքով և իւրաքանչիւր խորանարդ մեթր ջուրի (1000 օխա) համար կը վճարուի 4 ղրուշ ոսկի դրամ։ Այս գին բարձրագոյնն է. աւելի մեծ քանակութեամբ ջուր սպառող բաժանորդաց համար գիները երթալով կը նուազին։ Օրը 165 օխայ ջրի համար եռամսէին նուազագոյն գինն է 62 ½ ղրշ. ոսկի դրամ։

3. — ԸՍՏ ՀԱՃՈՅՍ (այլեւայլ մասնաւոր պարագայից մէջ)։ Այս եղանակ բաժանորդագրութեամբ, տրուած ջուրին քանակութիւնը չհաշուիր, այլ կը չափուի և կը վճարուի տան բնակչաց թուոյն համեմատ։ Վեց անձանց համար եռամսէի գինն է 75 ղրուշ ոսկի դրամ։

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՊԱՅՄԱՆՔ

Խողովակները, ջուրին քանակութիւնը չափող գործիքը և ասոնց համար տան մէջ հարկ եղած այլեւայլ շինութիւնները բաժանորդին հաշւոյն են։

Եթէ բաժանորդք ուզեն, Ընկերութիւնը կրնայ դիւրութիւններ ընծայել իրենց՝ վարձու տալով խողովակները կամ չափող գործիքը, և կամ ծախուց մաս առ մաս վճարումն ընդունելով։ Բայց սակայն, բաժանորդին ազատ է իւր տան մէջ արդէն գտնուած շինութիւնները գործածել։

Ընկերութեան, ինչպէս նաեւ Թաղապետական շրջանակներու գրասենեակաց մէջ կը գտնուին պայմանագրութեան օրինակներ Թուրքերէն, Փրանսերէն, Հայերէն և Յունարէն լեզուաւ։

Բաժանորդ գրուիլ ուզող անձինք կրնան թղթատարական տոմս մը ղրկել առ,

Մ. ԲԷՌԷ
Ընդհանուր տեսուչ

կամ առ Տնօրէնութիւնն, Թէքէ-Պաշի փողոց թիւ 45։

ԻԼԱՆ
ՊԱՊԸ ՍԵՐԱՍՔԵՐԻ

Աթիգ ղալաթիյէ սօքաղընտա օն իքի նումէրօ իլէ մուրաղղամ ղարաղօլխանէ արսասը չիմենթօ տէկին ինշա խուսուսն միւզայէտէ եէիթմիշ ուտէս օսմանլը ալթընդը նա թալիպի եօգհէսինտէ օլուպ, կելէճէք սէֆէր էլ ղայրըն իպթիտասընտա տէկին իշպու ֆիյաթա հէր նէ զամմ օլունուր իսէ անտէն սօնրա իւչ կիւն միւրուրինտէ ղատար տախի եիւզտէ պէշ զամմ խապուլ իսէ ղապուլ օլունալ միւտտէթի մէզգիւրէնին միւրուրինտէ գարարը գաթ'իյի վիրիլէճէկինտէն թալիպ օլանլարըն վէ մուգատտէմա տէիֆըթիօ պրագրուլ տա հէնուզ միւրաճաաթ իթմէյէնլէրին իշպու միւտտէթ զարֆընտա հէր փազար իրթէսի վէ փէնճշէնպէհ կիւնլէրի իճրա գըլընաճագ օլան միւզայէտէտէ պուլունմագ իւզրէ պայըը վալայի սէրասքերի շիւպէյի մախսուսէսի միւտիրիյէթինէ միւրաճաաթ իթմէլէրի իլան օլունուր։

22 Թշրինի էվվէլ 1300

2—3

ԻԼԱՆ
ՊԱՊԸ ՍԵՐԱՍՔԵՐԻ

Նապլուս վէ Սալթըա պուլունան վէ պիլ իճապ օրտուլարտա վէ ալթը ռաամ միւսաֆիրի օլան մահալլէրտէ պուլունտուրըլաճագ օլան ասաքիրի շահանէ իչուն պիր սէնէլիք օլարագ լիւզումի պուլունան էրզագտէն դէյքէյի ճէտիտ իթիպարը իլէ վէ շէրայիթի մուգարրէրէսի իլէ նիւշթին իքի եիւզ — էրզին եիւզ տօզուզ — պուղէնի սատէնին սէքիզ եիւզ օթուզ տօգուզ — սօղանըն օթուզ, — զէյթ վէ սապօնըն եիւզ դորդ պէշ — սարտիչէթին իւչ եիւզ սէքսէն պէշ — չէքէրին իքի եիւզ — փասուլեանըն եիւզ պէշ — նօհուտըն եիրմի տօղուզ — պուլղուր իւզիւմին եէթմիշ — գաղըն ալթմըշ տօղուզ — զէյթունըն եիւզ եիրմի սէքիզ — հաթապըն ալթը — քէօմիւրին եիրմի սէքիզ — չախրըն օթուզ իքի — սամանըն եէտի բարայա օլարագ թալիպի եօգհէսինտէ օլուպ թիրինի սանինին օն պէշինճի կիւնի ղարարը գաթ'իյի վիրիլէճէյինտէն իթպայ թալիպ օլանլարըն լէվազըմըթը ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

20 Թշրինի էվվէլ 1300

3—3

VICHY
ՎԻՇԻ

[illegible], Փ[illegible] 8, [illegible]

PASTILLES DIGESTIVES. — Այս շաքարները Վիշիի մէջ պատրաստուած են Ջերմուկներէն ելած աղով, ախորժական են և ապահով դարման մ'են դիւրամարսութեան դէմ։

SELS de VICHY pour BAINS. — Այն անձանց համար որք չեն կրնար Վիշի երթալ։

Կեղծէն զգուշանալու համար, սոյն դեղերու և շիշերուն վրայ պահանջել ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ դրոշմը։ Կը գտնուի Պոլսոյ բոլոր դեղագործաց քով։

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԽԷՏԻՎԻՅԷ
ՈՒՂՂԱԿԻ ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ ՄԻՋԵՒ

ՊԷՀԻՐԱ շոգենաւն, նաւապետ ԲՕԵՇՐ պիտի մեկնի յառաջիկայ Չորեքշաբթի, Նոյեմբեր 5, ժամը 4½ին

Խտտիվիէ Ընկերութեան շոգենաւք Կ. Պոլսէն կը մեկնին ամէն Չորեքշաբթի երեկոյները, Տարտանէլ, Միտիլլի, Իզմիր և Բիրէա հանդիպելով։

Աղեքսանդրիա կը հասնին Երկուշաբթի առաւօտները։ Ուղեւորութիւնք կը տեւէ չորս ու կէս օր։

Ուղեւորներու և ապրանաց համար դիմել Պոլիս, Կամուրջին քով, Վալիտէ-Սուլթան խան և կամ Ղալաթիոյ ճիւղը, Վօյվոտա փողոց, Նուսուէ Իզզէտտին խան։

ԳԼԽԱՒՈՐ ՊԱՅՄԱՆՔ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԵԱՆ

Առաջին կարգի սեղան։ Ընենկասպաս կին մը յատկացուած է տիկնանց սրահին։ Միանգամայն իւրաքանչիւր շոգենաւի մէջ Եւրոպացի բժիշկ մը կը գտնուի։ Ուղին տոմսակք մինչեւ երեք ամիս ընդունելի են, դիւրութիւն ընծայելու համար անոնց որք իրենց ճանապարհորդութեան շրջանին մէջ շոգենաւէն հանդիպած ո՛ և է նաւահանգիստն ելնելով, օրերով ժամանակ անցնեն և յաջորդ շոգենաւով իրենց ճամբորդութիւնը շարունակել ուզեն։ Առնուազն երեք անդամէ բաղկացեալ ընտանեաց տոմսակաց վրայ % 10 զեղչ մը կը լինի։ Երթ ու դարձի տոմսակաց վրայ % 10 զեղչ մը կը լինի, ի բաց առեալ ճաշը։ Ընտանեաց համար այս զեղչն % 15 է։ Երթ ու դարձի տոմսակք մինչեւ վեց ամիս ընդունելի են, եթէ Աղեքսանդրիոյ ուղիղը մինչեւ Ցուլ իսբ բոկիզը գնուին, իսկ տարւոյն միւս ամիսներուն մէջ մինչեւ երեք ամիս ընդունելի են։

Ծանօթ. — Խտտիվիէ ընկերութեան կարմիր ծովու մէջ բանող շոգենաւներն ամէն ութօրեայ Սուէզէն մեկնելով, շաբաթը մէկ անգամ Եամպու, Ճիտտէ և Սուաքին. և տասնհինգ օրն անգամ մը Մասաուա, Հօտէյտա և Ադենի ծովածոցին մէջ, Թաճուրա, Զէյլա, Պէրպէրա և Ադենի նաւահանգիստները կը հանդիպին։

ՔԻՒՆԱՐՏ
ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Որք ամէն տասն օրն անգամ մը կը բանին Լիվըրբուլ և Միջերկրականի մէջ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Օրանիա	7,000	Մալթա	3,000
Ադլաս	3,000	Մորոքքօ	2,500
Ալէփփօ	3,000	Նանթ	2,500
Պոթնիա	4,600	Պաւոնիա	5,000
Պաթավիա	3,800	Պարթիա	3,200
Պալմիրա	2,500	Պալէսթին	3,000
Պրիթիշ Քուին	1,200	Սէրվիա	7,800
Սէֆալոնիա	5,000	Սիպիրիա	4,600
Քաթալոնիա	4,700	Սարակօսա	3,000
Շէրպուրկ	2,000	Սամարիա	3,000
Տէմէրարա	2,500	Սիտոն	3,000
Կալլիա	4,000	Թարիֆա	3,000
Քէտար	2,500	Թրինիտատ	2,500
Մարաթոն	3,000		

[illegible] շոգենաւը, նաւապետ Ճօնէս, Լիվըրբուլէն աստ հասաւ ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ
ԹՈՄԱՍ Ջ. ՃՕԼԻ
Գործակատար
Թիւ 1 Քիւչիւք Հալիլ փաշա խան Ղալաթիա

ՖՐԷՏ ԼԷՅԼԱՆՏ
ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Որք կանոնաւորապէս կը բանին Լիվըրբուլ և Սեւ-ծովու մէջ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալճէրիան	2500	Ֆաբեան	3700
Ալզասեան	2500	Ֆլորենթեան	3700
Անատոլեան	2500	Ֆլավեան	3700
Աթէնեան	2500	Իբերեան	5500
Արաբեան	3700	Իլլիրեան	5500
Բավարեան	6000	Իստրեան	5500
Պօլիկարփեան	6000	Լեսպեան	2200
Քասթիլեան	800	Լուզիտանեան	2500
Սայրէնեան	2000	Լիսպոն	800
Տուրքօ	700	Օբորթօ	700
Էճիփթեան	3700	Բերսեան	3800
Ֆաբեան	3700	Վալենսեան	6800
Ֆալէրնեան	3700	Վիրճինեան	6800

Անատոլեան շոգենաւը նաւապետ Ֆըլէմինկ Լիվըրբուլէն աստ հասաւ ընդհանուր վաճառքով։

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն կ'ընծայուի.

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ
ԷՏՈՒԱՐՏ ԼԱՖՈՆԹԷՆ
Գործակալ
Թիւ 34, 35, 36, Եէնի Միւլքիէ խան, Ղալաթիա.
Նաւատէրք, Պարոնայք Ֆրէտ, Լէյլանտ և ընկ. Լիվըրբուլ

Գործակալութիւնք
Կ. Պոլիս, Էտուարտ Լաֆոնթէն.
Ճիպրալթար, Պ. Պ. Քարվըր Եղբարք
Աղեքսանդրիա, Կ. Լ. Վանհման և ընկ.
Մալթա, Ա. Քամիլիէրի.
Շիրա, Ա. Մ. Մավրոկորտատոյ.
Զմիւռնիա, Պ. Ուիթօլ և ընկ.

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ
Ընդ մէջ Անգլիոյ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի
ԹՈՎՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալպանօ	2,000	Լորէնցօ	4,500
Անճէլօ	3,000	Մարթէլլօ	4,300
Արկօ	1,300	Մաննինկ	2,500
Պասսանօ	3,500	Միլօ	2,000
Պորոտինօ	2,200	Նէրօ	2,000
Պրավօ	2,000	Օթէլլօ	5,000
Գէյրօ	2,600	Օրլանտօ	3,000
Գալիփսօ	2,500	Օդրանտօ	4,500
Գամէօ	2,100	Օթթօ	2,000
Գադօ	2,000	Րաբիտ	1,200
Գօմօ	2,700	Րալկրոֆ	3,200
Տիտօ	2,500	Րասսէլ	1,700
Տօմինօ	1,800	Րիգօ	2,800
Տրագօ	2,600	Րինալտօ	4,400
Իտալօ	2,600	Րինալտօ	3,200
Ֆալքօն	800	Րոլլօ	3,000
Ֆլօրօ	1,700	Րօմանօ	5,500
Ֆլամինկօ	1,600	Րօմէօ	3,500
Կալիլէօ	5,500	Սալէրնօ	4,000
Կիտանօ	2,200	Սարփօ	2,000
Կօթօ	1,800	Սիլվիօ	2,000
Կրօտօ	2,200	Սորրէնթօ	4,300
Հինտօ		Թասսօ	1,200
Հէրօ	2,000	Թ. Ուիլսըն	3,000
Հիտալկօ	3,000	Թիլպէր	1,300
Հումպէր	1,200	Թօլէտօ	2,800
Իտահօ	2,300	Քասօնտրա	3,600
Ժիլօ	2,000	Քէթոն	3,600
Քօլօ	2,200	Ջէլլաս	1,000
Լէօ	2,000	Ջէրօ	140

Սէրինօ շոգենաւը, նաւապետ Մաճ Անգլիայէն աստ եկաւ ընդհանուր վաճառքով և իւր բեռն պարպելէ յետոյ Օտեսա պիտի ուղեւորի։

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն կ'ընծայուի.

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ
ՖՐԷՏԷՐԻՔ ՀԻԼՏ
Գործակալ
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միլլէթ խան Ղալաթիա

Ն. ԲԱՔԷ ԷՆԷ
ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Մարսէյլի և Բոնթի միջև կանոնաւոր բանող

Սամսոն և Տրապիզոն երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Մէնզալէ որ նոյեմ. 10ին երեկոյեան ժամ 4ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Մէօքը, որ հոկտ. 28ին պիտի մեկնի։

Ուղեւոր և ապրանք ընդունելութիւն

Նաւուղիքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար
Դիմել առ գործակատարն
ԹԻՆԻՐՈԹԷ ՐԸՊՈՒԼ
Մումհանէ փողոց, թիւ 141

ԲԱԲԱՅԱՆԻ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվըրբուլ, Միջերկրականի և Սեւ-ծովու մէջ կանոնաւորապէս բանող

ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Անուանք	Թոնոյ	Նաւապետք
Այա Սոֆիա	3,000	Գլէյ
Արքատիա	2,500	Ռոճըրս
Արմէնիա	2,500	Քրուիքշանք
Լաքոնիա	2,500	Ուէպսթր
Մաքէտոնիա	3,500	Մարշ
Ռումէլիա	2,800	Ֆօթէրճիլ

Այա Սոֆիա շոգենաւը Լիվըրբուլէն աստ եկաւ։

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վաճառք կ'ընդունի Եւրոպական երկիրներու և Ամերիկայի համար։

Ամէն դիւրութիւն և հանգստութիւն կը տրուին ուղեւորաց։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ, ԲԱԲԱ ԵՒ ԸՆԿ.
Գործակալք

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվըրբուլ և Միջերկրականի միջև բանող շոգենաւք

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Քանոբուս	4200	Օսայրիս	3000
Ֆէրոս	4000	Նէֆթիս	3000
Օսմանլի	4000	Բէրա	3000
Սէսոստրիս	3250	Ադլանտիք	1700
Թիպէս	3250	Լոտիւս	800
Մոկատամ	3250	Օլինտա	800
Մարէոթիս	3250	Սէսիլ	700

Սէսոստրիս ամսոյս 27ին Լիվըրբուլէն աստ կը սպասուի։

Վերոյիշեալ շոգենաւք շքեղապէս յարդարուած են ճամբորդներու համար

Դիմել առ Ժ. Թ. ՈՒԻԹՈԼ և ԸՆԿ.
Մէյտանճըգ փողոց, Պոլիս
Տնօրէնութիւն, Լիվըրբուլ
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
31, Ճէյմս Սթրիթ, Լիվըրբուլ

Արտօնատէր, Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ԻՏԱՐԷԻ ՄԱԽՍՈՒՍԷ
ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ԺԱՄԵՐԸ

1884 Հոկտեմբեր 1 Երկուշաբթի օրէն սկսեալ

ԿՂԶԻՔ
ՕՐԱԿԱՆ ԸՆԹԱՑՔ

Կղզիներէն Կամուրջ

Ժ. Վ.
1 15 Մեծ կղզի Հէյպէլի Պուրկազ Գընալը
1 45 Բէնտիք Գարթալ Մեծ կղզի Հէյպէլի Պուրկազ Գընալը (Մեծ կղզիէն ժամ 2 30ին)
8 — Բէնտիք Գարթալ Մեծ կղզի Հէյպէլի Պուրկազ Գընալը (Մեծ կղզիէն ժամ 8 45ին)

Կամուրջէն կղզիները

3 15 Գընալը Պուրկազ Հէյպէլի Մեծ կղզի Գարթալ Բէնտիք
9 45 Գընալը Պուրկազ Հէյպէլի Մեծ կղզի Գարթալ Բէնտիք
10 45 Գընալը Պուրկազ Հէյպէլի Մեծ կղզի

ԿԻՐԱԿԷ ՕՐԵՐԸ

Կղզիներէն Կամուրջ

1 — Մեծ կղզի Հէյպէլի
1 15 Բէնտիք Գարթալ Մեծ կղզի Հէյպէլի Պուրկազ Գընալը
8 15 Բէնտիք Գարթալ Մեծ կղզի Հէյպէլի Պուրկազ Գընալը Գատըգիւղ (Մեծ կղզիէն ժամ 9ին)

Կամուրջէն կղզիները

3 45 Գատըգիւղ Գընալը Պուրկազ Հէյպէլի Մեծ կղզի Գարթալ Բէնտիք
9 45 Գընալը Պուրկազ Հէյպէլի Մեծ կղզի Գարթալ Բէնտիք
11 — Հէյպէլի Մեծ կղզի

ՄԱԳՐԻ-ԳԻՒՂ
ՕՐԱԿԱՆ ԸՆԹԱՑՔ

Մագրիգիւղէն

Ժ. Վ. Առաւօտ
2 — Մագրիգիւղ Սամաթիա

Կամուրջէն

Իրիկուն
11 — Սամաթիա Մագրիգիւղ

ԿԻՐԱԿԷ ՕՐԵՐԸ

Մագրիգիւղէն Կամուրջ

Ժ. Վ. Առաւօտ
2 — Մագրիգիւղ Սամաթիա

Կամուրջէն

Իրիկուն
11 — Սամաթիա Մագրիգիւղ

ՀԱՅՏԱՐ-ՓԱՇԱ
ԻԶՄԻՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂՒՈՅ ԿԱՌԱԽՈՒՄԲԵՐՈՒՆ ՅԱՐՄԱՐԵԱԼ
ՕՐԱԿԱՆ ԸՆԹԱՑՔ

Կամուրջէն

2 — Իզմիտ գացող կառախումբ Թ. 2
3 55 Հէրէքէ » » » 4
7 40 Իզմիտ » » » 6
10 25 Կէյպիզէ » » » 8
11 20 Բէնտիք » » » 10

Հայտար փաշաէն

1 40 Բէնտիքէն եկող կառախումբ Թ. 2
2 40 Կէյպիզէէն » » » 3
4 40 Իզմիտէն » » » 5
8 25 Առանց յարմարելու (1)
11 15 Իզմիտէն եկող » 7

ԳԱՏԸ-ԳԻՒՂ

ՕՐԱԿԱՆ ԸՆԹԱՑՔ Կամուրջէն	ՕՐԱԿԱՆ ԸՆԹԱՑՔ Գատըգիւղէն	ԿԻՐԱԿԷԻ ԸՆԹԱՑՔ Կամուրջէն	ԿԻՐԱԿԷԻ ԸՆԹԱՑՔ Գատըգիւղէն
Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
1 15	1 15	1 30	1 30
2 —	2 —	2 30	2 30
2 45	2 45	3 30	3 30
3 30	3 30	4 30	4 30
4 30	4 30	5 45	5 45
5 30	5 30	9 —	9 —
8 30	8 30	10 —	10 —
9 30	9 10	11 —	11 —
10 —	10 —	12 —	12 —
10 45	10 30		
11 30	11 20		
12 —	12 —		

Գատըգիւղի շոգենաւք ի հարկին պիտի հանդիպին Հայտար փաշա։

---

(1) Կիրակէ և ուրբաթ օրերը ժամը 9 15ին։

Ծ. — Կը ծանուցուի, թէ օտար արծաթ դրամոց գործածութիւնը կայսերական կառավարութեան կողմանէ արգիլեալ լինելով Իտարէի-Մախսուսէի տոմսավաճառք չպիտի առնուն կամ տան զայն. և որովհետև դրամ մանրելու պարտք չունին նոքա, ուստի ուղեւորք պարտին կանխաւ պատրաստել շոգենաւուն վարձքն, որպէս զի ժամավաճառ չլինին։

Կամրջի և նաւահանգստի գործակալք տոմսերը պիտի հաւաքեն առնուն. խստիւ արգիլեալ է նոցա տոմսի տեղ դրամ ընդունիլ. այս արգելքին հակառակ վարւողները ծանրապէս պատասխանատու են. ուստի կը խնդրուի, որ կամրջէն ուղեւորք կամրջէն վրայ, և Գատըգիւղէն ուղեւորք Գատըգիւղի նաւահանգստին վրայ, իսկ ուրիշ նաւահանգիստներէ շոգենաւ մտնողները շոգենաւուց մէջ տոմս առնուն։

Երեկոյները կամրջէն ժամը 9.45ին, Մեծ կղզեաց, և ժամը 11.30 և 12ին Գատըգիւղի համար ելնող շոգենաւուց մէջ չպիտի ընդունուին լայնանիստ բեռներ, մեծ սնտուկներ, երկոտասանեակ աթոռներ, և այլն որ նեղութիւն կուտան ուղեւորաց։

Օդը մրրկապատ եղած ժամանակ, ամէն շոգենաւ վտանգէ զգուշանալու համար, պիտի դադար առնու իւր գտնուած տեղը։ Այսպէս եթէ փոթորկի պատճառաւ շոգենաւք չկատարեն իրենց որոշեալ ընթացքն, ուղեւորք գանգատելու իրաւունք չպիտի ունենան։

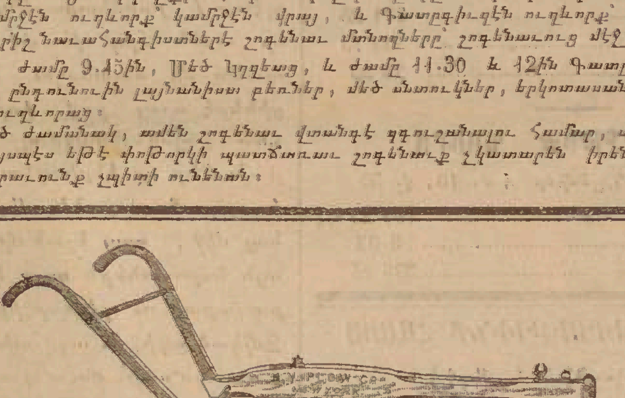

Ս. [illegible] Մինասեան և Ընկերաց Ամերիկեան Վաճառատան մէջ կը ծախուին Ամերիկայի Երկրագործական գործիքներ։ Զանազան տեսակ Արօրներ, Մարացորեն վար տուող գործիք, մեծ և փոքր։ Ցորեն մաղելու գործիք մեծ և փոքր։ Գետնէ ու խոտ ջարդող գործիք։ Զանազան գործիքներ բանեցնելու համար ձիով դարձող մեքենայ։ Պարտէզի գործիքներ։ Հրդեհի փոքր ջրհան և այլ զանազան Ամերիկայի ջրհաններ։ Այլ և այլ պտղոց ջուրերը հանելու գործիք։ Ջիերու և արջառաց կերը մանրելու աղօրիք, և այլն, և այլն։

Ամերիկեան Վաճառատուն ի Ղալաթիա Կոստանդնուպոլսոյ։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ
ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷԻ

Սկսեալ 20 Հոկտեմբեր (Ն. Տ.) 1884, մինչեւ ցնոր տնօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

ԿԱՅԱՐԱՆՔ	4	2	6	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	60			
	Առաւօտ											Իրիկուն												
	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
Կ. Պոլիս	6 18	7 15	7 42	8 14	8 43	9 12	9 42	10 20	10 39	11 17	11 49	12 55	1 31	2 31	3 2	3 40	4 15	4 44	5 23	5 44	6 11	…	…	…
Գումգափու	6 28	7 27	7 53	8 25	8 54	9 23	9 53	10 30	10 49	11 28	12 —	1 6	1 42	2 41	3 13	3 51	4 26	4 55	5 34	5 54	6 22	…	…	…
Ենիգափու	6 32	…	7 57	…	8 58	…	…	10 34	10 53	11 32	12 04	1 10	1 46	2 45	3 17	3 55	4 30	4 59	5 38	…	6 26	…	…	…
Տավուտ փաշա	6 35	…	8 —	…	…	…	…	10 37	10 56	11 35	12 07	1 13	1 49	2 48	3 20	3 58	4 33	…	5 41	…	6 29	…	…	…
Սամաթիա	6 40	…	8 6	…	9 4	…	…	10 42	11 1	11 40	12 12	1 18	1 54	2 53	3 25	4 3	4 38	5 5	5 46	…	6 34	…	…	…
Եէտի-գուլէ	6 45	7 41	8 12	8 33	9 10	9 31	10 1	10 46	11 4	11 45	12 15	1 21	1 59	2 58	3 28	4 9	4 41	5 10	5 49	6 4	6 39	…	…	…
Մագրիգիւղ	6 56	8 —	8 24	…	9 22	…	…	10 58	…	11 58	…	…	2 11	3 9	…	4 21	…	5 22	…	6 16	6 50	…	…	…
Այ-Սթեֆանոս	…	8 14	8 34	…	9 32	…	…	11 8	…	12 9	…	…	2 21	…	…	4 31	…	5 32	…	6 28	…	…	…	…
Քիւչիւք Չէքմէճէ	…	8 25	…	…	…	…	…	…	…	12 18	…	…	…	…	…	…	…	…	…	6 37	…	…	…	…

ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

ԿԱՅԱՐԱՆՔ	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	61	63	1			
	Առաւօտ										Իրիկուն													
	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
Քիւչիւք Չէքմէճէ	…	…	7 34	…	…	…	…	…	…	…	…	1 24	…	…	…	…	…	…	…	…	6 38	…	…	…
Այ-Սթեֆանոս	…	…	7 45	…	8 44	…	9 38	…	…	11 20	…	1 34	…	2 33	…	…	…	4 48	5 39	…	6 51	…	…	…
Մագրիգիւղ	6 33	7 24	7 57	…	8 55	…	9 49	…	…	11 31	…	1 45	…	2 44	3 20	…	…	4 59	5 50	…	7 5	…	…	…
Եէտի-գուլէ	6 46	7 37	8 11	8 38	9 9	9 37	10 2	10 12	11 12	11 44	12 48	1 58	2 23	2 57	3 33	4 8	4 46	5 14	6 4	6 38	7 26	…	…	…
Սամաթիա	6 50	7 41	8 15	8 42	9 13	9 41	…	10 16	11 16	11 48	12 52	2 2	2 28	3 1	3 37	4 12	…	5 19	6 8	6 42	…	…	…	…
Տավուտ փաշա	6 55	7 46	…	[illegible]	…	9 46	…	10 21	11 21	11 53	12 57	…	2 33	3 6	3 42	4 17	…	5 24	6 13	6 47	…	…	…	…
Ենի-գափու	6 58	7 49	8 21	8 50	9 19	9 49	…	10 24	11 24	11 56	1 …	2 8	2 36	3 9	3 45	4 20	…	5 28	6 16	6 50	…	…	…	…
Գումգափու	7 3	7 54	8 26	8 55	9 24	9 54	10 11	10 29	11 29	12 01	1 5	2 12	2 41	3 14	3 50	4 25	4 56	5 33	6 21	6 54	7 40	…	…	…
Կ. Պոլիս	7 12	8 3	8 35	9 4	9 33	10 3	10 20	10 38	11 38	12 10	1 14	2 21	2 50	3 23	3 59	4 34	5 5	5 42	6 30	7 03	7 50	…	…	…

Փոքր ծրարներն անխտիր կ'ընդունուին ամէն կառախմբի մէջ, իսկ մեծ ծրարք Պոլսէն Մագրիգիւղ կամ աւելի հեռու կայարանաց միջեւ բանող կառախմբոց մէջ։